TÜSTAV
ARŞİVİ
Bülent Tunç
Bağışı

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda
Günlük
Siyasi
Gazete
Gerçek
SAYI 122
30 EYLÜL 1979
PAZAR
500 Kuruş

Adana Emniyet Müdürünü MHP ve Hergün gazetesi hedef gösteriyordu

Faşist saldırılar had safhaya vardı

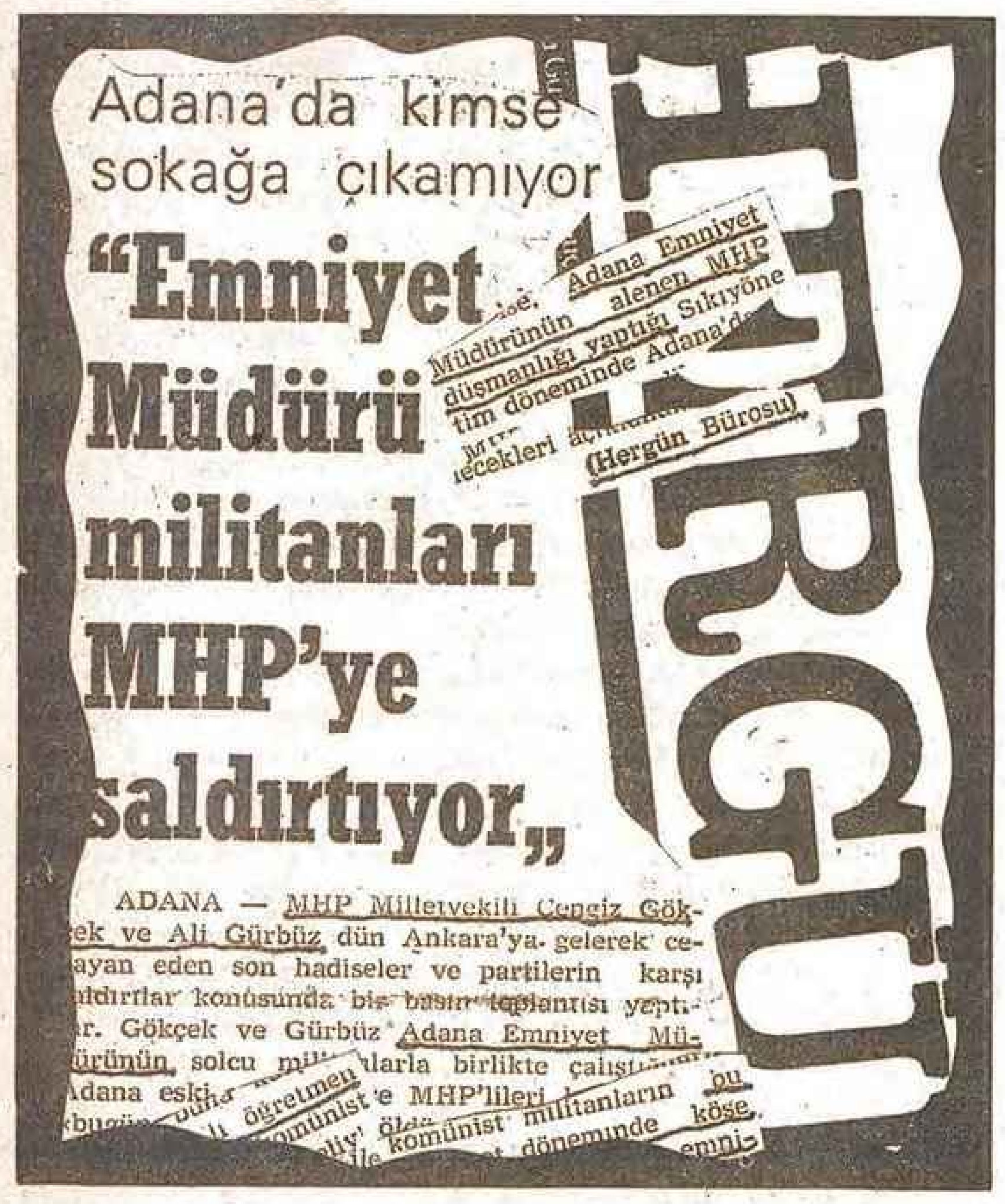
Adana'da kimse sokağa çıkamıyor

"Emniyet Müdürü militanları MHP'ye saldırtıyor„

...se, Adana Emniyet Müdürünün alenen MHP düşmanlığı yaptığı Sıkıyönetim döneminde Adana'da ... ecekleri açı... (Hergün Bürosu)

ADANA — MHP Milletvekili Cengiz Gökçek ve Ali Gürbüz dün Ankara'ya gelerek cereyan eden son hadiseler ve partilere karşı saldırılar konusunda bir basın toplantısı yaptılar. Gökçek ve Gürbüz Adana Emniyet Müdürünün, solcu militanlarla birlikte çalıştı... Adana eski... öğretmen... komünist'e MHP'lileri ... militanların bu... komünist... döneminde köşe... emni...

- **Faşist terör yuvalarının üzerine giden Cevat Yurdakul'u hedef gösteren MHP milletvekilleri, «Nereye kaçsa elimizden kurtulamayacaktır» demişlerdi.**
- **CHP Genel Sekreter Yardımcısı Orhan Birgit'in, Yurdakul ile ilgili olarak MHP'nin yayın organı olarak bilinen Hergün gazetesi'nde yapılan yayınlar konusunda «Bu yayınları kötü bir rastlantı olarak yorumlamak isterim» şeklindeki sözleri tepkiyle karşılandı.**
- **Seçimler yaklaşırken artan faşist saldırılar, özellikle Doğu'da yoğunlaşıyor.**

Seçimlere az bir zaman kala, faşist saldırılar Türkiye'nin her tarafında ve özellikle doğuda yoğunlaşmıştır.

Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un MHP tarafından hedef gösterildiğinin ve faşist militanlar tarafından öldürüldüğünün kanıtları artmaktadır. Geçtiğimiz Mart ayında Adana'daki görevine atanan Yurdakul'un, emniyet teşkilâtındaki faşist kadroları temizlediği ve faşist

Devamı s. 5, sütun 4'de

Faşist kaatillerce öldürülen Cevat Yurdakul

Kaçmaz: «Adana Emniyet Müdürünün katili bellidir»

- **TSİP Genel Başkanı: «Cinayet merkezinin MHP olduğu artık hiçbir şekilde tartışma götürmez.»**

Adana Emniyet Müdürü'nün faşistlerce katledilmesi üzerine bir demeç veren Genel Başkan Ahmet Kaçmaz, MHP tarafından boy hedefi ilan edilen Emniyet Müdürü'nün kaatilini aramanın gerekmediğini, bu cinayetin MHP'den yönlendirildiğini söylemiş ve bindiği dalı kesen CHP'nin hiçbir uyarıya

Devamı s. 5, sütun 5'de

Gerçek Durum

«Son Türk Devleti» ve 141-142

Anayasa Mahkemesi bu günlerde Türk Ceza Kanununun 142. maddesini yeniden görüşmeye başlayacak. Sorunun 10 yıl sonra yine Anayasa Mahkemesi gündemine gelmesi ve diğer mahkemelerin gündeminden hiç çıkmaması bile, Türkiye'deki demokrasi güçlerinin konumunun, ülkenin durumunun en özlü göstergelerinden biridir.

Bilindiği gibi T.C.K.'nın 141. maddesi'nin Anayasa'ya aykırılığı iddiası, Anayasa Mahkemesi'nce bir oy farkla reddedilmiş idi.

Bu reddedişin ardından temel hak ve özgürlükleri temelden sarsan, 1971 darbesinin zoruyla yapılmış Anayasa değişiklikleri gelmiştir. Hem öyle gelmiştir ki, bugün aklı başında hiçbir hukukçu, hiçbir insan, mevcut Anayasamızın kendi içinde tutarlı, mantıklı, rabıtalı olduğunu iddia edemez. Bir oyluk farkla alınan o tutucu kararın yasakçıları hem bu anayasal mantıksızlığın, hem de halkımızın on yılı aşkın süre demokratik haklarından yoksun kalmasının müsebbipleridir.

141.-142'nin gerçek amacını gizleyebilmek için bu maddelere ırkçılık vb., unsurlarda yamanmıştır. Ancak uygulamalardan ve bu unsurlara biçilen cezaların, «sınıf tahakkümü» için verilen cezalarla karşılaştırılmasından açıkça görülmektedir ki, maddenin amacı; bir sınıfın (yani işçi sınıfının), diğer bir sınıfa (yani burjuvaziye) hükmetmesinin önlenmesidir. Ya da daha özlü ve gerçekçi bir anlatışla, bir sınıfın (burjuvazinin), bir diğer sınıfı (işçi sınıfına) tahakküm etmesinin sağlanmasıdır.

Bu tahakkümü sürdürmek için her yıl yüzlerce insan hapislere atılmakta, bir yandan da son Türk devleti elden gidiyor vaveylası koparılmaktadır. Burjuvazi mart kedileri gibi, hem tırmalamakta hem de bağırmaktadır. 141-142 demek dünyanın üçte ikisine yayılmış bulunan sosyalizmin halka anlatılmasının yasaklanması demektir. Halkın seçeneksiz bırakılması demektir. Her ilerici aydını, her demokratı susturacak belalı bir silah demektir. Türkeş'ler, Demirel'ler bu silahı daha iyi ateşlemek için sabırsızlanıyorlar.

Burjuvazi egemenliğini yitirmenin telaşı içinde feryat etmektedir: Sosyalizm gelirse «Ülke batar», «Son Türk Devleti yıkılır», vs. diye. Oysa halkımız

Devamı s. 5, sütun 7'de

DİSK Genel Yönetim Kurulu Seçimler konusunda karar alamadan dağıldı

DİSK Genel Yönetim Kurulu seçimler konusunda karar alamadan dağıldı. 25-28 Eylül günlerinde DİSK Genel Merkezinde toplanan DİSK Genel Yönetim Kurulu, dört gün süren toplantısında DİSK'in örgütsel sorunlarının yanısıra 14 Ekim seçimlerinde ne yapılacağı konusunu da gündemine almıştır. Gündemin seçimlere ilişkin bölümünde iki gün süren yoğun tartışmalara karşılık kesin karar almak mümkün olmamıştır.

Toplantıda, CHP eğilimli GYK üyeleri, Genel Başkan Abdullah Baştürk'ün açış konuşmasını CHP açısından sert bulduklarını ve 14 Ekim seçimlerinde CHP'nin desteklenmesi gerektiğini savundular. Ancak buna karşılık Genel Yönetim Kurulu'nun başta Genel Baş-

Devamı s. 5, sütun 2'de

DİSK'e düşen görev

Ülkemizin siyasi hayatını yakından ilgilendiren 14 Ekim seçimleriyle ilgili olarak DİSK'in kayıtsız kalması beklenemez. Bilindiği gibi, DİSK'i, Türk-İş'ten ayırdeden temel politik niteliklerden birisi «partilerüstü» siyaseti reddetmesidir. DİSK bu ilkesinin bir gereği olarak, kuruluşundan bu yana yapılan her secimde destekleyeceği partiyi belirtmiştir. Ve bu ilke, bu seçim öncesinde de somutlanmak zorundadır. DİSK'in bu konudaki tutumu Demokratik Platform'a da ışık tutacaktır.

Demokratik kuruluşların birer siyasal örgüt olmaması, onların siyasete yabancı kalmaları anlamına gelmez. Aksine bu örgütler, esas işlevleri olan ekono-

Devamı s. 5, sütun 2'de

Elçi: «MSP ile diyalog en son çaredir»

- **Bayındırlık Bakanı, seçimlerden sonra 5 AP'li ve MSP'li milletvekilinin hükümeti destekleyeceklerini iddia etti.**
- **Elçi, «Hükümetin güvensizlik oyu ile düşürülmesi söz konusu olamaz» dedi.**

Mardin (a.a.) — Bayındırlık bakanı Şerafettin Elçi, «AP ve MSP'den 5 milletvekilinin hükümeti destekleyeceklerini, bu parlamenterlerin 14 ekim'den sonra tavırlarını belirleyeceklerini» söyledi.

Seçim bölgesi olan Mardin'de bulunan Bayındırlık bakanı, «Muhalefet üyesi beş milletvekili ile anlaştıklarını, bu parlementerlerin hükümeti desteklemekte kesin kararlı olduklarını» bildirdi. Elçi, bir basın mensubunun sorusuna, «isimlerini verirsem o zaman oyun bozulur» şeklinde cevap verdi.

Özetle, «Hükümetin güvensizlik oyu ile düşürülmesi söz konusu olamaz. Zira bizimle anlaşmış ve ülkeyi bir hükümet

Devamı s. 5, sütun 5'de

Anayasa Mahkemesi 141-142'yi Görüşüyor

- **Ceza yasasındaki anti-demokratik maddeler salı günü Anayasa Mahkemesi'nde ele alınacak.**
- **İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın «Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın çoğulcu demokratik işlerliği emreden kuralları ile evrensel demokratik hukukun ilkeleri açısından konuyu incelemek ve toplumun gelişmesini engelleyen bu maddeleri iptal etmek gibi tarihsel bir görevle karşı karşıya bulunmaktadır.»**
- **Apaydın: «Yüksek Mahkeme, Anayasa'ya aykırılık savını ciddi bulan yargısal kararların gerekçeleri ışığında sorunu çözümlemek zorundadır. Davanın esasının incelenmesini engelleyebilecek usule ilişkin engeller bu kez ortada gözükmemektedir.»**

İstanbul (Gerçek) — Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu 2 Ekim Salı günü toplanarak, İstanbul Sıkıyönetim Mahkemesi ile İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesinin «TCK'nun 141 ve 142. maddelerinin iptal edilmesi yolundaki istemlerini» görüşecektir.

Faşist Mussolini İtalya-

Devamı s. 5, sütun 1'de

MHP'nin Muğla'ya 23 kişilik «vurucu güç» gönderdiği söyleniyor

MHP Genel Başkanı Türkeş'in, geçtiğimiz Haziran ayında Fethiye'ye gelmesinden sonra hızlanan faşist saldırılar, yeni boyutlara ulaştı. Faşist saldırganlar, Dalaman'a bağlı Kapıkargın köyünde çıkardıkları olayda SK Kağıt fabrikasında çalışan bir işçiyi öldürmüşlerdi. Geçtiğimiz çarşamba günü ise Muğla Spor kulübü önünde bir ilerici genç bıçaklandı. Yine aynı yerde, hemen ertesi günü ilerici işçi ve öğrencilerin üzerine açılan yaylım ateş sonucunda bir kişi ağır olmak üzere üç kişi yaralandı.

Olaylarla ilgili olarak TSİP ilçe örgütünün hazırladığı bir bil-

Devamı s. 5, sütun 5'de

KALE BODUR SÖMÜRÜ BUDUR!

«İşçi Babası» Bodur Temel Atıyor

İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı İbrahim Bodur ve davetliler, Kale Şirketleri çalışanları için(!) yapımına başlanan konutların temel atma töreninde dua ediyorlar.

KYK YAPI KOOPERATİFİ
İNŞAATI

Şimdi bu fotoğrafı görenler, bay Bodur'un «işçi babası» bir işveren olduğunu, işçiler için sermayesini feda etmekten kaçmadığını düşüneceklerdir. Bay Bodur, bu konutlara yeni bir sömürü alanı yaratmak için mi yatırım yapıyor, yoksa gerçekten işiçleri konut sahibi yapmak ve «sevap» kazanmak için mi?

Bunu, Bay İbrahim Bodur'un Çan'daki seramik fabrikasında çalışanların söylediklerinden çıkarmak en doğrusu. İşçiler fabrikanın durumunu şöyle anlatıyorlar:

«Seramik fabrikasında durum içler acısıdır. Yıllardır işveren tarafından Çan halkının «ekmek teknesi» olarak gösterilen bu işyerinde 13-14 yaşlarındaki kız çocuklarının emeği dahi sömürülmüş, yıllarını bu fabrikada işçilik yaparak geçirmiş insanlar, yıllarca komik denecek ücretlerle çalıştırılmışlardır. Fabrikada çalışanların % 55'i köylerden gelmektedir. Bunların da çoğunluğunu 13-15 yaşlarındaki kız işçiler meydana getiriyor. Şu anda 1650 işçi çalışmaktadır. Söylentilere göre yılbaşına doğru işçi çıkarılarak, yerlerine yeni işiçler alınacaktır. Böylelikle işçi ücretleri, sürekli asgarî ücret seviyesinde tutulmaktadır.

Patronun kendine «sadık» insanlar olarak seçtiği usta ve ustabaşılar, aynı zamanda onun ajanıdır. İşçiler arasında herhangi bir sendikal çalışmayı sezer sezmez gidip patrona şikâyet ederek karşılığını alırlar. Bunların muhbirliği yüzün-

Devamı s. 5, sütun 7'de

İlaç işverenleri, ithalat rejiminin değişmesine şiddetle karşı çıkıyor

İlaç tekelleri hükümete muhtıra verdi

- **İlaç işverenleri, kendi uydularında çalışan Fiyat Tescil Dairesi'nin İstanbul'da tekrar açılmasını istiyorlar.**
- **İlaç sanayiinin kullandığı ham maddenin yüzde 70'i dışardan geliyor.**

Gerçek İstanbul Haber Merkezi — Yeni İthal rejiminden şikayetçi olan İlaç İşverenleri Sendikası, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan ve Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'e bir muhtıra göndererek, bir süre önce Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılan bir kararname ile ilgili olarak ithal mallarının Sağlık Bakanlığının tekelinde toplanmasını protesto ettiler.

İlaç İşverenleri Sendikası ikinci Başkanı Turgut imzası ile Sağlık Bakanı Dr. Mete Tan ve Ticaret Bakanı Teoman Köprülüler'e gönderilen mektupta özetle şöyle denilmektedir:

«Endüstrimiz yaklaşık 20 bin kişilik bir istihdam olanağı yaratmış ve en az % 69 oranında yurt içi katma değer meydana getirmiştir. Halen Türkiye ilaç endüstrisinin tükettiği ilaç ham maddelerinin % 30'u bu yatırımlarla kurulmuş olan tesislerde üretilmektedir. İlaç darlığının bugünkü boyutları «çok sıkıntılı» olarak tarif edilecek düzeydedir. Yurdumuzun yıllık ilaç ham maddeleri gereksinimi 1978 yılı verilerine göre yaklaşık 90 - 100 milyon dolar tutarında döviz eş değerlidir. 27 Ocak 1979 gün ve 16532 sayılı Resmi Gazete'de ilan edilmiş olan ithal rejimi yürürlükteki yönetmeliklerin öngördüğü ilaç ham maddesi ithalinin kaubl kredisinden yararlandırılmasını kolaylaştırıcı hükümler Maliye Bakanlığı'nca kaldırılmış, beşeri ve tarımsal ilaç hammaddelerine bankaların elinde kalacak olan % 50 bakiye döviz girdisinin ancak % 5'i tahsis edilmiştir. Bankaların döviz girdilerinin en önemli bölümü ihracattan geldiği için bankalar girdilerinin % 50'sini ihracatçılara kullandırmak zorunda bırakılmıştır. Kalan döviz imkanı içindeki % 10 pay eski imkanlara göre hesaplanacak % 5 miktarı da bulamamaktadır.»

Özellikle yıllardan beri istedikleri gibi yönettikleri ve canlarının istediği gibi fiyat aldıkları ithal Malları Tetkik ve Tescil dairesi'nin yetkilerinin alınması ile Sağlık Bakanlığının sıkı denetimi altına giren İlaç İşverenleri en çok da bu olguya kızmakta ve hazırladıkları raporda şunları söylemektedirler:

«Endüstrimizin zaman zaman haklı şikayetlerine rağmen İthal Malları Fiyat Tetkik ve Tescil Dairesi ön fiyat kontrolunu şimdiye kadar başarıyla yürütmüştür. Bu dairenin özel sektöre bağlı bir kuruluş olduğu yanlıştır. 1956 yılında kurulan ve o tarihten bu yana 22 yıl faaliyet gösteren ve konusunda ihtisaslaşan bu dairenin işlerliğini kaybetmesi geciktirici bir durum olarak karşımızdadır.

Olabilirse fiyat kontrol yetkisi İstanbul'da ithal malları fiyat Tetkik ve Tescil Dairesine iade edilmelidir.»

İlaç İşverenleri yıllardan beri Türkiye'de ham madde üretim

Devamı s. 5, sütun 7'de

CHP Diyarbakır İl başkanı hükümeti eleştirdi

- **Açıklamasında hükümetin konut ve toprak sorununa çözüm getiremediğini belirten CHP Diyarbakır İl Başkanı Değer, «Devlet, hazineye ait arazileri bir türlü zorba toprak sahiplerinin elinden almak gücüne sahip olamamıştır» dedi.**

Diyarbakır — CHP Diyarbakır İl Başkanı Hasan Değer, hükümetin konut sorununa çözüm getiremediğini, hazineye ait arazilerin ise zorba toprak sahiplerinin elinden alınamadığını söyledi.

CHP İl Başkanı Hasan Değer, basına yaptığı yazılı açıklamada, konut sorunu ile arsa spekülasyonunun, daha çok dar gelirli aileleri etkilediğini belirterek özetle şöyle dedi:

«Hükümetimiz, topraksız çiftçilere toprak, meskensiz fakir halka mesken verememenin yanı sıra, gerek hazineye ait ve gerekse arsa olmak üzere ilimizde bir mil-

Devamı s. 5, sütun 6'da

Aydın Tekstil işçileri referandum istiyor

Gerçek Aydın muhabiri — Referandum, işçilerin sendikalarını özgürce seçebilmek için talep ettikleri bir haktır. Sermaye yan-

Devamı s. 5, sütun 4'de

gedik

YA ANALAR?

Demirel «analarından doğduklarına pişman olacaklar,» dedi.

Demek ki şimdi sıra buna geldi.

Çünkü, anaları doğurduklarına zaten pişman etmişti!

taşı

Tekellere Karşı Ortak Mücadale Somutlanmalıdır

Mehmet BULUT

Tekstil Merkez Yürütme Kurulu Üyesi

Yüzbinlerce işçinin toplu sözleşme yılındayız. Sınıf mücadelesinin giderek keskinleştiği günümüzde, özellikle önümüzdeki ayların toplu sözleşme görüşmelerinin sertleştiği günleri getireceği kuşkusuzdur.

Toplu sözleşme görüşmelerinin giderek gerginleşen koşullarda yapılacağı, daha toplu sözleşme dönemi öncesinde sermayenin saldırılarının artması ile iyice kendisini belli etmişti. Toplu sözleşme görüşmelerinin arifesinde, işverenlerin gövde gösterilerinin, tehditlerinin dozunu giderek arttırdığı bilinmektedir. «Hür teşebbüs» temsilcileri gazetelere verdikleri boy boy ilanlarla niyetlerini açık açık ortaya dökmüşlerdir. İşveren ve hükümet yetkililerinin ağızbirliği içerisinde «işçiler ekonomiyi batırıyor» türünden ve her toplu sözleşme öncesi tekrarlanan demeçlerinin ardı arkası kesilmemektedir. Yine, boyalı basında işçilerin ne kadar çok (!) ücret aldığını kışkırtıcılıkla anlatan haberler çarşaf çarşaf yeralmaktadır. Tüm bunlar olurken, işveren sendikaları açık saldırılardan da kaçınmamaktadırlar.

Bilindiği gibi, işveren sendikaları tekelci sermayenin, büyük finans gruplarının işyerlerinde çalışan işçilerin ileri ekonomik-demokratik hakları için verilen mücadeleyi geriletmek üzere kurulmuştur. Özellikle tekstil, maden, gıda, cam vb. işkollarında kurulu tekellerle toplu sözleşme görüşmelerinin başladığı şu günlerde, işveren sendikaları «dediğim dedik, kabul etmeyeni işten atarım» diyebilmektedirler. Diğer bir deyişle, işten çıkartmaları hammadde yokluğu, döviz darlığı vb. bağlayan tekelciler artık bunların arkasına gizlenmeye dahi gerek duymaksızın işçi çıkartmalarındaki gerçeği ortaya koymaktadırlar.

İşte bu koşullarda, DİSK ve bağlı sendikaları çetin mücadele günleri beklemektedir. Toplu sözleşme görüşmelerinde, diğer talepler bir yana, yalnızca gerçek ücretlerin toplu sözleşme dönemi boyunca korunabilmesi amacıyla talep edilen ücret zamları dahi işverenlerin ve «halkçı» yöneticilerin büyük tepkileri ile karşılanmaktadır. Hayat pahalılığındaki artışın bir yıl içerisinde yüzde 70'i geçtiği bu koşullarda ücret zammına kıyametler koparılırken fiyat artışları görmezlikten gelinmek istenmektedir.

Sermaye saldırılarının arttığı şu günlerde toplu sözleşme mücadelesi büyük önem taşımaktadır. Bu mücadelenin belirleyici olan yönü en genel ifadeyle işçi sınıfının birliğinden geçmektedir. Bu nedenle toplu sözleşmelerde tekellere karşı işçi sınıfı güçlerinin birlik ve dayanışma içine girmeleri zorunludur. Ancak, Türkiye'de işçi sınıfı güçlerinin dağınık olması başka bir deyişle ekonomik ve siyasi hareketin bölünmüş olması sermayeye karşı ortak mücadele edilmesinde çeşitli zorluklar, engeller çıkartmaktadır. Çeşitli örgütler ve siyasetler bu konuda değişik öneriler getirmekte, değişik güçbirlikleri oluşturmaktadırlar. Doğal olarak çeşitli türlerde oluşturulan kombinezasyonlar güçbirliklerini anlaşılmaz ve üzerinde tartışılan olgular haline getirmektedir. Bunun için öncelikle bu çeşitliliği ortadan kaldırma ve asgari müştereklerde ve belli kategorileri mutlaklaştırılmamış eylem ve güçbirlikleri sağlanmalıdır. Bunun yolu ise tekellere karşı ekonomik ve demokratik mücadeleye hazırlanan sendikaların ortak toplantılarda asgari müştereklerde eylem platformunu oluşturmalarından geçer. Her zaman olduğu gibi işçi sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK'in bu konuda önderlik etmesi antitekelci güçleri bir araya getirmek için çabalarını yoğunlaştırması güç ve eylem birliklerinin sağlanmasını ve daha ileri boyutlara varmasında bir ivme kazandıracaktır. Ayrıca bu gibi güçbirlikleri sadece toplu sözleşmelere mahsus kalmayıp kalıcı hale getirilmesi de son derece önemlidir. Tüm çalışanların grevli toplu sözleşmeli sendikal haklarına kavuşturulması, iş yasasının demokratikleştirilmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği gibi daha uzun vadedeki talepler için bu güçbirlikleri devam etmelidir.

Sorun yaşanılan toplu sözleşme döneminde tekelcilere karşı ortak mücadele vermek ve bunu daha ileri aşamalara vardırmaktır. Sadece toplu sözleşmeleri kapsayan güç birlikleri sonuç olarak ekonomik istemlerin daha ilerisine taşamaz. Bunun için tüm demokrasi güçlerinin ortak mücadelesinin oluşturulması ve dayanışmanın somut hale getirilmesi herkesin üzerine düşen bir sorumluluktur.

«DÖRT SINAV» ve SON SINAV

A. Hamdi KARSU

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Sayın Nihat Sargın'ın sahibi olduğu haftalık «Yürüyüş» Dergisi'nin 24 Eylül 1979 tarihli, 233. sayısında Can Açıkgöz imzasıyla bir yazı yayınlandı. Yazıda, dedikodu ve demagojinin açık ve kapalı bütün biçimleri deneniyor ve TİP dışındaki sol ve sosyalist güçlere çamur atılıyor.

Yazının sahibi salt bir «yazar» olsa duygu ve düşüncelerimizi başka türlü ifade etmek isterdik. Halbuki yazar, aynı zamanda TİP Merkez Yönetim Kurulu ve Başkanlık Kurulu üyesidir. Yani, işçi sınıfının parti kavramında ya da siyasi literatüründe onurlu bir organlaşma olan «Polit büro» içinde görev yapmaktadır.

İşte böyle bir konumda olan Can Açıkgöz, **Gerçek Gazetesini** hedef alarak şunları yazıyor:

«Bugünlerde sol'la yakından ilgilenmeye başlıyan Hürriyet Gazetesi'nin «sol» bir günlük gazete çıkaracağı haberleri epeydir duyulmaktaydı. Daha sonra da bir Parti'nin haftalık yayın organı olan bir derginin yayınını günlük olarak sürdüreceği öğrenildi. Hürriyet Gazetesi bu derginin günlük bir gazete olarak basılması için tesislerini açtı. Bir haftalık dergi şimdi yayınını bir günlük gazete olarak sürdürüyor.» (Yürüyüş. Sayı 233. Sf 3)

Söylenmek istenen o kadar açık ki, sadece sözcüklerin hedefini değil, söyliyenin ruh halini de yansıtıyor. Bir sosyalist partinin başkanlık kurulu üyesinin böyle düşünebilmesi ve yazabilmesi için **oldukça önemli** sebepler olmalı!

Bir kere, sayın Can Açıkgöz arkadaşımızın bakış açısı, sihirli sonuçlar doğurmasa bile, sihirli bir değnek gibi, her yerden kullanılabilecek bir yöntem. Bu yöntemi, kapitalist ülkelerde henüz iktidara gelmemiş işçi sınıfı partilerinin yayın çalışmalarına uygularsak, hemen tümünün burjuva matbaalarında basıldığını, burjuva dağıtım şebekelerinden geçerek kitlelere ulaştığını görürüz. Dolayısıyla onların parti yayın organlarının da burjuvazinin desteği ile çıkarıldığı sonucuna varmamız gerekir.

Kaldı ki, bu kadar uzağa gitmek gerekmez. Bizzat Yürüyüş Gazetesi, Ankara'da, Amerikalılar için İngilizce çıkan bir gazetenin, matbaası olan Daily News tesislerinde basılmaktadır. Buradan kalkarak Yürüyüş Dergisi'nin CIA'nın finanse ettiğini, ona tesislerini açtığını söyliyebilir miyiz? Bunu söyliyebilmek için Paranbyak olmak gerekmez mi?

Ama Can Açıkgöz'ün böyle düşünüp böyle yazabilmesi için **önemli sebepler** olması gerektiğini söylemiştik. Ne olabilir?

Böylesi akıl almaz bir suçlama, ancak bir hezeyan hali olabilir. Türkiye'de bir sol ve sosyalist gazete ihtiyacını kimse inkar etmemektedir. Gerçek Gazetesi bu boşluğu doldurmaya aday olmuştur. Varlığı sadece sosyalist özveriden kaynaklanmaktadır. «Biricik Parti»yim iddiasından vazgeçmeyip sol ve sosyalist hareket içinde yalnız kalmak, «kitleler içinde kök salmış» olmakla övünüp içindeki korkuyu yine kendi elleriyle sürekli büyütmek bir TİP yöneticisini, dostlarına karşı böyle yazmaya kadar itebilmiş demek.

Sosyalist hareketin birliğinden, sol güçlerin birlik ve beraberliğinden yana olan pek çok TİP üyesinin bir iç burukluğu içinde olması doğaldır. Sosyalizm davasına kendini adamış militanların bu duygularını gidermenin yolu, Can Açıkgöz'ün seçtiği yol ve yöntem olmasa gerektir. Dayanışmanın ve birliğin sol ve sosyalist güçler için her zamankinden daha hayati önem taşıdığı günümüzde, burjuvazinin çok yönlü saldırılarına karşı görev üstlenmiş ve kendi alanında etkin olmaya çalışan Gerçek Gazetesi'ni suçlayabilmek için, akıl dışı yöntemlere başvurulması, üstelik bunun, bir sosyalist partinin en saygın olması gereken organından biri tarafından yapılması, sosyalizme gönül vermiş olanları da, gönlünde TİP'e de bir yer ayırmış olanları da düş kırıklığına uğratabilir ve uğratmıştır.

Yazar aynı yazısında hoş olmayan bir takım siyasi dedikodulara da, dedikodu olmalarından daha fazla bir önem vererek «ince hesaplar» içine düşmüş. Bu ayrıntıları değerlendirmeyi okuyucularımıza ve sözkonusu yazıyı okumuş olanlara bırakıyoruz.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Faşizmin Kurbanları Unutulmayacak

30 Eylül 1946'da Faşist Nazi Suçluları Uluslararası Nürnberg Askeri Mahkemesi'nde yargılandılar. Yargılanma sonucu pek çoğu asıldı. Diğerleri ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

İnsanlık tarihinin geçirmiş olduğu bu en büyük «felaket»ten arda 60 milyon ölü ve harabeye dönmüş ülkeler kaldı.

Demokratik Alman Cumhuriyeti toprakları içinde bulunan eski nazi «toplama kampı» Buchenwaid'da nazilerin saldırısı ve gaddarlığına uğramış tüm ülkelerin dayanışmasını ve mücadelesini simgeleyen bir anıt dikilmiş.

«Faşizmin kurbanları unutulmayacak!»

DKB: «Devlet, çocuklarla ilgili görevlerini yerine getirmiyor»

Demokratik Kadın Birliği (DKB) Genel Başkanı Yıldız Gürcan, Kız Meslek Liselerinin bünyesindeki ana okullarıyla ilgili aşağıdaki basın açıklamasını yapmıştır.

«Ülkemizde çocuk bakımı anaların tek başına çözümlemek zorunda kaldığı bir problem olmaya devam ediyor. Anayasanın 35. maddesine ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun açıklayıcı hükümlerine rağmen okul öncesi çağdaki çocukların bakım ve eğitimi ile ilgili devletin görevleri yerine getirilmiyor. Dolayısıyla analara karşı toplumsal yükümlülükler görmezlikten geliniyor.

«Milli Eğitim Bakanlığının ana okulu ve kreşlerle ilgili çalışmaları son derece yetersizdir. Kız Meslek Liselerinin bünyelerinde açılmış olan ana okulları uygulama niteliği taşımakta ve çocukların eğitileceği kurumlar olarak değil, böylesi kurumlara eğitmen olacak öğrencilerin uygulama alanları olarak düzenlenmektedir. Sonuç olarak yaygın olmayan ve kapasitesi son derece dar olan bir özellik taşımaktadır. Üstelik bu okullara öğrenci kaydı yapılırken çalışan anaların çocuklarına öncelik tanınmamaktadır.

«Bu günlerde Kız Meslek Liselerine bağlı ana okulları yeni kayıtlar yapıyor. Ve uygulama, yine çeşitli yollarla öncelik kapan ailelerin çocuklarına imkan tanımak şeklinde oluyor.

«Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okul öncesi çağı çocuklarının bakım ve eğitim kurumları bu ihtiyaç içinde olan bir milyonu aşkın ve yine anaları çalıştığı için son derece kötü koşullarla karşı karşıya olan yüzbini aşkın çocuğun varlığı gözetilerek yeniden düzenlenmelidir. Kreş ve anaokulları yaygınlaştırılırken bakım ve eğitim niteliği geliştirilmeli, çocuk velilerinin denetimine elverişli demokratik bir yönetim sağlanmalı ve çalışan anaların çocuklarına öncelik tanınmalıdır.»

TÜMAS: «Öğretim yardımcıları, askerlik süresince izinli sayılmalıdır»

Tümas İstanbul şubesi, askerlik nedeniyle istifa etmek zorunda kalan öğretim yardımcılarının askerlik sonrası eski görevlerine dönememe tehdidi altında bulunduklarını açıkladı. Tüm eğitim emekiçlerinin askerliklerini bulundukları kurumda yapmalarını isteyen Tümas'ın açıklaması şöyledir:

«1750 sayılı Üniversiteler Yasası, öğretim yardımcılarını, askerliklerini yapmak için görevlerinden geçici olarak ayrıldıkları zaman istifaya zorlamaktadır. Bu uygulamanın, başlatılmış bir çok doktora tezinin ve bilimsel çalışmanın yarıda bırakılmasına ve arkadaşlarımızın ilgili sınavları kazanıp girdikleri kadroları yitirerek, askerlik sonrası işsiz kalmalarına neden olduğu bilinen bir gerçektir. Öğretim yardımcılarının, görevlerine dönebilmek için müracaat ettiklerinde, kendileri hakkında keyfi ve haksız kararlar alınabilmesine olanak hazırlanmaktadır. Ayrıca bu durumun, askerlik sonrası görevine geri alınmayacağı tehdidi ile bir çok arkadaş üzerinde baskı aracı olarak kulanıldığı da bilinen bir olgudur.

Söz konusu sakıncaların bir örneği, geçtiğimiz günlerde yaşanmış, İ. Ü. Fen Fakültesi'nden askerlik nedeni ile istifa etmek zorunda kalan bir arkadaşımızın geri dönme isteği, elde boş kadro bulunduğu öğrenildiği halde, gerekçesiz olarak reddedilmiştir.

«Hazırlanmış olan yeni üniversiteler yasa tasarısı da bu konuda olumlu bir hüküm getirmemektedir. Bu sorunlara çözüm getirilmesi için, öğretim yardımcıları askerlik süresince izinli sayılmalı ve çalıştıkları kurumlardaki hakları saklı tutulmalıdır. Öğretim üye ve görevlilerine tanınması düşünülen kadroların saklı tutulması olanağı, tüm öğretim yardımcılarına da uygulanmalıdır. Ayrıca askerlik süresi kısaltılırken, tüm eğitim emekçileri, temel askerlik eğitiminden sonraki görevlerini, öğretim kurumlarında tamamlamalıdırlar.»

TÜM-DER: «Memurlara sendikal hak verilmelidir»

Bursa — Tüm Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği Bursa şubesince yapılan açıklamada, tüm memurlara grevli-toplu sözleşmeli sendikal hak verilmesi istendi.

Her gün yapılan yeni zamlar ve hayat pahalılığı karşısında, memur maaşları ve yan ödemelerinin yerinde saydığı belirtilen açıklamada özetle şöyle denildi: «Gelişen örgütlü mücadeleyi durduracaklarını sanan egemen sınıflar, memurlara göstermelik yan ödeme artışı yapıyorlar. Günlerce basında reklamı yapılan 150 liralık artışa hayır diyen memurlar İktisadi ve Sosyal Bilimler, Makine ve Tekstil, Elektrik, Tıp Fakültesi, Üniversite rektörlüğü ve Teknik Ziraat Müdürlüğü'nde yaptıkları çeşitli eylemlerle bu aldatmacayı protesto ettiler.»

«Biz de, Tüm-der olarak, bu eylemleri destekler, yan ödeme artışlarının çözüm olmadığını bir kez daha vurgular, çözümün toplu sözleşmeli sendika hakkı olduğunu duyururuz».

TÖB-DER'e saldırılar devam ediyor

TÖB-DER Tokat şubesine Çarşamba gecesi patlayıcı madde atıldı. Tahrip gücü yüksek olan bomba, dernekte kimsenin bulunmaması nedeniyle ölüme ve yaralanmaya sebep olmadı.

Kışla yolundaki bir binanın ikinci katında bulunan TÖB-DER şubesine konulan bombanın saatli bomba olduğu sanılıyor.

Çağatay Anadol **Bakış**

Güçbirliği Yolunda Somut Adımlar

Ülkemizin egemen güçler tarafından içine sokulduğu koşullarda, demokrasi güçlerinin ortak hedefler doğrultusunda güç ve eylem birliği içinde bulunması gereği, her zamankinden daha fazla kendini dayatıyor.

Tekelci burjuvazi öylesine çaresizdir, öylesine yönetemez durumdadır ki, tam bir pervasızlıkla «ara rejimin» faziletlerinden bahsedebilmekte, anayasayı çiğnemekte bir beis görmemektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi, işçi sınıfına ve emekçi halka «oylarınızı bana verin yoksa ara rejim gelir ha!» şantajını yapmaktadır.

Seçimler ertesinde, Halk Partisi'nin anayasa üzerinde AP ile gerici pazarlıklara girmesi ihtimali azımsanmayacak kadar kuvvetlidir. Unutmayalım ki, sosyal demokrasi iktidara geldikten sonra muhalefetteyken takındığı «demokrat» maskını kolaylıkla sıyırıp atabilmiş, «ne yapalım, sıkıyönetim vatanın çıkarları için elzem» diyerek DİSK'e, TÖB-DER'e ve demokrasi mücadelesinin en önemli mevzilerine dişlerini göstermekten perva duymamıştır.

Gericiliğin artan saldırıları ve sosyal demokrasinin evrensel kaypak karakteri bir araya gelince, demokrasinin en tutarlı savunucusu olan işçi sınıfına ve onun en yakın müttefiklerine, demokratik mücadelede an geçirilmeksizin saflarını sıklaştırma görevi düşmektedir.

İşçi sınıfı sosyalistlerinin yıllardır sürdürdükleri ısrarlı çabalara rağmen bugüne kadar bu yolda somut adımların atılamamış olması gerçekten bir kayıptır. Sonuç olarak gericiliğe hizmet eden çeşitli mülâhazalarla demokrasi mücadelesi alanında güçbirliğinden kaçınanlar bunun tarihsel sorumluluğunu omuzlarında taşımak zorundadırlar.

Seçimler dolayısıyla yaşadığımız ve kitlelerin daha politize olduğu şu günlerde demokrasi mücadelesinin en önemli işbirliği alanı şüphesiz seçimlerdi. Artan faşizm tehlikesinden ve son derece ağırlaşan yaşam koşullarından bizar olan kitlelere, seçimlerde tek alternatif çıkarmak ve sosyal demokrasinin «oylarınızı ziyan etmeyin» demagojisini etkisiz kılmak için yapılması gereken zorunlu bir işbirliğiydi bu.

Kimileri kendilerine yapılan seçim işbirliği teklifini hem «manevra» diye niteleyip reddedebilmekte, hem de «seçimleri burjuvaziye karşı mücadele alanı olmaktan çıkarıp, sol içinde bir mücadele alanı haline getirenler» diyerek yavuz hırsızlığın son örneklerini gösterebilmektedir.

Seçim işbirliğinin zorunluluğu ve önemi konusunda ikircıksiz tavır gösterenler ve üstüne düşen göreve dört elle sarılanlar da var elbette. Mazlum ulusun devrimcileri Devrimci Demokratlar bunun en güzel örneğini vermişlerdir.

Seçim işbirliği konusunda, kendilerine aylar öncesinden somut teklifler iletilen Birlik ve Dayanışma grubunun tüm ülke düzeyinde tam bir seçim işbirliğini kabul etmemiş olması demokrasi mücadelesi açısından bir kayıp olmuştur. Ancak seçim platformunu ortak bir anti-faşist eylem platformu haline getirmek konusunda TSİP ile Birlik Dayanışma arasında ortaya çıkan fikir birliği geleceğe dönük olarak değerlendirilirse önemli sonuçlar verebilir. Bu işbirliği seçimlerde kitlelerin karşısına tek alternatif çıkarmayla bütünleşseydi, elbette ki, bu daha ileri bir adım olacaktı.

Henüz demokrasi mücadelesinde birarada bulunması gerekenlerin tümünü kapsamasa da, atılan bu adımlar aydınlık bir geleceğin somut işaretlerini teşkil etmektedir. İşbirliğinin çekici halkasını oluşturması muhtemel olan bu güçler zamanla diğerlerini de aynı saflarda kenetlenmeye çekebilirler. Yeter ki işbirliği 14 Ekim akşamı son bulmasın ve kalıcı bir nitelik kazansın.

O zaman işçi sınıfımız, emekçi halk ve mazlum ulus, kurtuluş yolunda güvenle yürüyebilecektir.

Okurlardan

Vezirköprü'de elektrik kesintileri halkı canından bezdiriyor

Vezirköprü'de elektriklerin uzun zamandır düzensiz bir şekilde ve sık sık kesilmesi halkta bezginlik yaratmıştır. Ramazan ayı boyunca iftar saatlerinde, şimdi ise haberlerin TV'de yayınlanacağı sıralarda elektrikler kesilmektedir. Bir kaç aydır haberleri izleyemez hale gelen halk «Eğer bu bir kısıntı ise neden yemek vaktine, haberlerin okunacağı saatlere değil de daha uygun zamanlara denk getirilmez ve belirli bir süre olması gereken kısıntı kimi zaman yarım saat kimi zaman daha uzun sürer. Yok, kısıntı yok, şebekede arıza varsa şimdiye dek neden onarılmamakta» demektedir.

Öte yandan sosyalist çevreler bu durumun emekçi halka söyleyecek hiç bir şeyleri kalmamış burjuva partileri bakımından önem taşımadığını belirtmekte, aksine sosyalizmi kitlelere götürmekte olan sosyalistlerin seçimlerde propaganda özgürlüklerine konulmuş GÖRÜNMEYEN bir sansür niteliği taşıdığını söylemekte ve bunun önüne geçilmesini istemektedirler.

Hasan Can / Vezirköprü

Ezine–Geyikli yoluna seçim asfaltı döküldü

Geçtiğimiz günlerde Ezine Geyikli yolu üzerine, karayolları ekiplerince asvalt dökümü yapılmıştır. Fakat yol, şimdi eskisinden daha beter bir hale geldi. Araçlar gelip geçtikçe, asvaltta yer yer kırılmalar oluştu. Aynı zamanda çok dar bir eni kaplayan asvalt dökümünün bazı bölümlerine de hiç ilişilmeden bırakılmıştır.

Ezine - Geyikli yolu, çevre köylerin de yararlandığı işlek bir yoldur. Köylülerin «seçim asvaltı» ismini verdikleri asvalt yol, iki-üç ay sonra gittikçe bozulacağa benziyor. Onarımı ise bir dahaki seçimlerde oy çıkarcıların nın insafına bırakılmış bir şey.

Yıllardır köyleri oy deposu olarak gören burjuva siyasetçileri Ezine - Geyikli yolu örneğiyle emekçi halkımızı kandırdıklarını sanıyorlar. Ama «kaş yapayım derken göz çıkardıklarının» farkında değiller. Çünkü bu emekçi halk eski emekçi halk değil. Bu halk 14 Ekim'de, bu kırık-dökük asvaltı, kendilerine doğru dürüst bir ulaşım yolunu mübah görmiyenlerin suratlarına bir şamar gibi indireceklerdir.

Şeref Kaya/Ezine

EKONOMİ

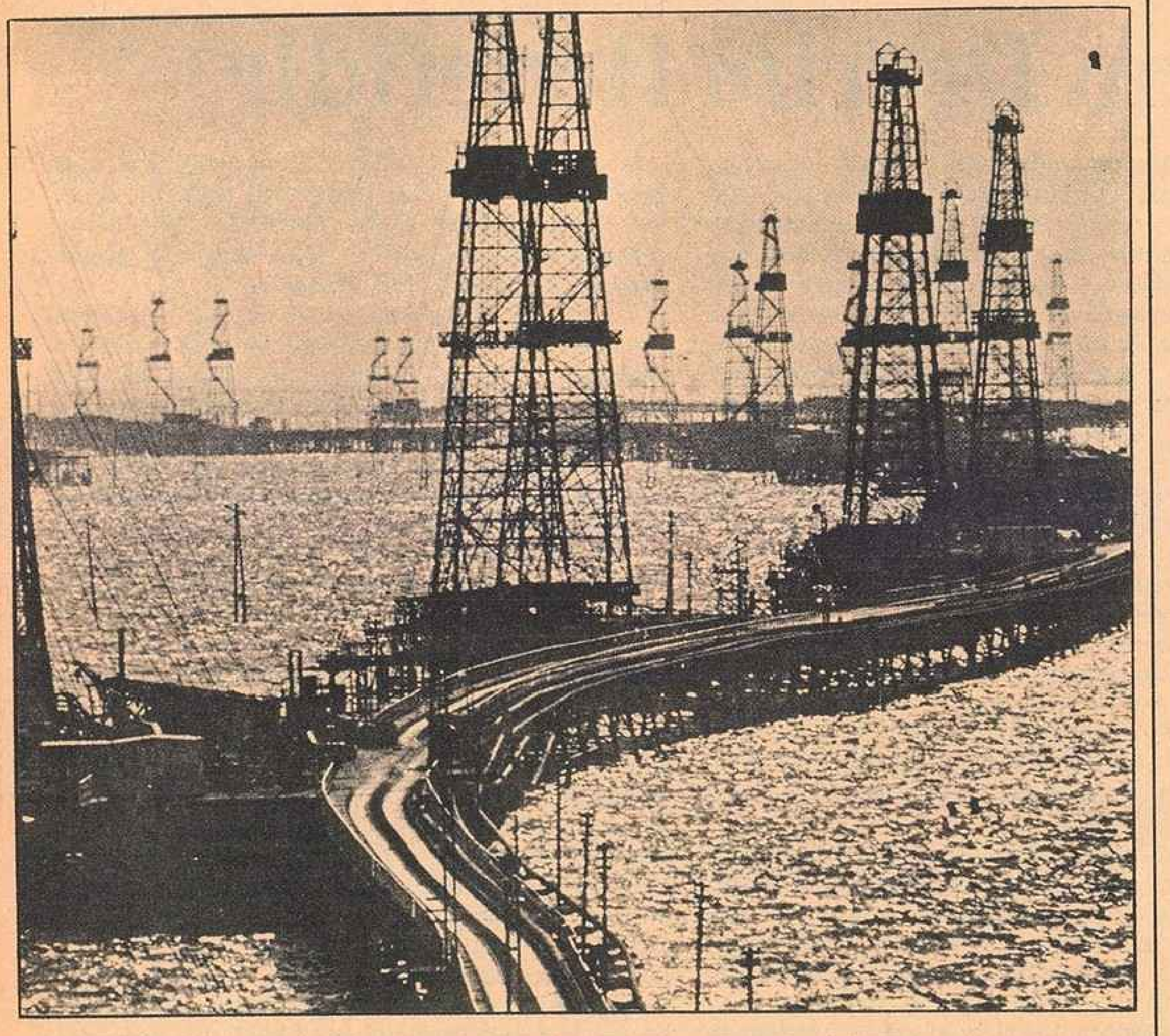

Sovyetler Birliği'nde Enerji Sorunu Nasıl Çözüldü? ③

Güneş enerjisi

Sovyetler Birliği'nde güneş enerjisi kullanımı, pratik olarak deneme çalışmaları aşamasında bulunuyor hâlen. Ancak, uygulama aşamasına geçildiğinde başarılı sonuçların alınacağı, uzun vadede ekonomiye katkı sağlanacağı belirtiliyor.

21. yüzyılın başına kadar enerji perspektifi

SSCB'nde enerji sorununa geniş perspektifle bakılıyor ve gerek yakıt, gerek elektrik enerjisi sağlanması için, özellikle termik nötron'a dayalı nükleer enerji üretim planının hızlandırılması öngörülüyor. Bu tüm üretim santrallarından ilki Orta Asya'da inşa edildi ve mükemmel biçimde çalışıyor.

Diğer yandan, Sibirya linyitlerinin kullanımıyla ilgili çok önemli bir konu üzerinde de çalışılıyor. Kömürün sıvılaştırılmasını da içeren karmaşık bir enerji teknolojisi inceleniyor. Bu teknoloji uygulandığında, sıvılaştırılan kömürden elde edilecek ürünlerden biri, kalori yüzdesi yüksek olan kok kömürü olacak. Kok'u, linyitten farklı olarak demiryoluyla nakletmek daha da ekonomik ve olası. Aynı yöntemle, kimya sanayii için metanol de elde edilebilecek. Motor yakıtı sorununu çözmekte de bu yöntemin yardımı olacak.

Sıvı kömür projesiyle halen Krijijanovski Üniversitesi ilgileniyor, çalışmalar yapılıyor. Metanol elde edilmesi gerçekleştirildi, kok'un da yakında elde edileceği umuluyor.

Görüldüğü gibi SSCB'de teknik gelişmeden ve bu arada enerji üretiminden, gelecek için genel çizgileriyle emin olmak mümkün, en azından 1990, 2000 yıllarına kadar.

Peki daha sonra ne olacak? denildiğinde de sovyet uzmanları, uzak geleceğin baş enerji kaynağının termonükleer reaksiyon olacağını söylüyorlar. Bu kaynak vasıtasıyla insanlığın tükenmeyen enerjiye kavuşacağı belirtiliyor. Sovyet araştırmacılarının bu konuda yaptıkları çalışmalar 1956 yılından beri sürüyor. Araştırmalar için kurulan Tokamak tesislerinde, yüksek ısıda plazma elde edildi ve bu tesis, ABD'de, Japonya'da ve diğer ülkelerde daha sonra kurulan aynı tür tesislerin prototipini oluşturdu.

Nükleer enerji santralları konusunda ufak bir karşılaştırma

Bilindiği gibi nükleer enerji santralları yalnızca SSCB'nde değil, ABD, Fransa, Federal Almanya, İspanya ve Kanada gibi kapitalist ülkelerde de inşa ediliyor.

Ne var ki, gerek ürettikleri enerji miktarı, gerekse santral sayısı bakımından Sovyetler Birliği önde gidiyor. Örneğin, 1978 yılı verilerine göre SSCB'deki NES'lerin ürettikleri enerji miktarı 44,8 milyar kilovat saattı ve Batı Avrupa ülkelerinden hiç biri bu üretim miktarına ulaşamamıştı. Diğer yandan, kapitalist ülkelerin NES'ler için yaptıkları program ve siparişlerin her zaman somut bir içeriği de bulunmuyor. Sayıları da iddia edildiği gibi fazla değil. Diğer yandan, örneğin Federal Almanya, hazır haldeki üç nükleer santralını, çeşitli nedenlerle işletmeden alıkoydu. ABD'nde, Three Mile santralı kazasından sonra birçok NES inşaatı durduruldu.

Sovyetler Birliği'nde ise, inşa edilmiş olanlardan daha fazla nükleer enerji santralı halen inşa halinde.

Sovyetler Birliği, Ural'ların doğusunda fazla NES inşa etmek istemiyor. Çünkü doğuda mevcut zengin organik yakıt yatakları, bölgenin gelecekteki tüm enerji ihtiyaçlarını sağlayacak durumda. Doğuda inşa edilen iki NES var. Bunlardan biri Hazar Denizi kuzeyindeki Çevçenko santralı ki, sağladığı enerjinin yarısı, deniz suyunu tuzdan arıtmak için kullanılıyor.

Ülkenin Avrupa kesiminde ise, gerek elektrik, gerek yakacak gereksinmelerinin yüzde 80'i termik santrallarla karşılanıyor. Bu bölgede sanayiin yaptığı büyük atılımı ve büyük yerleşim merkezlerinin elektrik ve ısı enerjisi gereksinmelerini karşılamak için, nükleer enerji üretimini artırmak gerekiyor. NES projelerine, ülkenin Batı kısmı için ağırlık verilmesinin önemli nedenleri bunlar.

Son olarak, SSCB'nin, dünya enerji bunalımına akılcı ve uzun vadeli çözüm yolları bulmak için, başta ABD olmak üzere tüm ülkelerle işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma ilişkileri çinde olmayı istediğini ve bu konuda somut çalışmalar yapıldığını belirtmek gerekir.

Bitti

Dünya petrol piyasasındaki güvensizlik nedeniyle petrol fiyatları artıyor

- **İran petrol ihracatındaki düşüş, piyasada güvensizlik yarattı.**
- **Batılı 7 kapitalist ülke petrol ithalâtını sınırlama kararı aldı.**

İran'ın petrol ihracatındaki belirsizliklerin dünya petrol piyasasında güvensizlik doğurduğu ve bu güvensizliğin önümüzdeki bir kaç ay içinde petrol fiyatlarının daha da artmasına neden olabileceği bildirildi.

Geçen temmuz ayından bu yana Suudi Arabistan'ın petrol ihracatını arttırdığını ve petrol ithal eden ülkelerin ithalat kısıtlamasına gittiklerini hatırlatan Londra ekonomi kaynakları, bu önlemin sorunu çözmediğini ve bu yıl içinde petrol fiyatlarının % 60 oranında arttığını belirtti. İran petrol ihracatının geçen yıl olduğu gibi tamamen durması ya da azalması halinde fiyatların alabildiğine artabileceği tahmin ediliyor .

Öte yandan Suudi Arabistan veliahtı Prens Fahd, tüketici ülkelerin önümüzdeki kış mevsiminde yakıt darlığı çekmemeleri için günlük 8,5 milyon varil olan petrol üretimini üç ay süreyle 9,5 milyon varile çıkaracaklarını belitti. Hatırlanacağı gibi Suudi Arabistan haziran ayında Petrol İhraç Eden Ülkeler (OPEC) toplantısında üç ay süreyle petrol üretimini günde 8,5 milyon varilin üzerine çıkarmama kararı aldığını açıklamış, bunun üzerine ABD başkanı Carter Suudi Arabistan prensi Fahd ile temasa geçerek dündada günde 1,2 milyon olan petrol eksikliğinin giderilmesi amacıyla Suudi Arabistan'ın kararını hiç olmazsa bu yıl sonuna kadar uzatmasını istemiş, ancak o zaman prens Fahd ekimden sonra üretimin 9,5 milyon varil seviyesinde tutulabileceği konusunda bir söz vermemişti.

Verilen bilgilere göre Suudi Arabistan hükümetinin bu kararından en fazla Suudi Arabistan petrolünün % 97'sini çıkaran Arap-Amerikan şirketi Aramco yararlanacaktır. Bilindiği gibi Suudi Arabistan ABD'nin petrol ihtiyacının % 18'ini ve OPEC ülkeleri üretiminin % 35'ini karşılamaktadır.

Öte yandan, yedi batılı kapitalist ülkenin pertol ithalatını sınırlama kararı aldığı bildiriliyor. Paris'teki enerji bakanları toplantısı sırasında bir açıklama yapan Fransa sanayi bakanı Andre Giraud, batılı yedi büyük ülkenin 1985'e kadar petrol ithalatında yapacakları sınırlamalar konusunda anlaşmaya vardıklarını açıkladı. Giraud. ABD, Japonya, Federal Almanya, Fransa, İtalya, İngiltere ve Kanada temsilcileri arasındaki görüşmelerin «memnunluk verici» biçimde sürdüğü belirtildi. Toplantıda Avrupa ülkeleri 1985'e kadar ham petrol ithalatındaki 472 milyon tonluk tabanın aşılmasını önleyecek biçimde belirledikleri miktarları sırayla açıkladılar.

AKEL: «EOKA-B yeniden örgütlendi, silahlı saldırılara başlayacaktır»

Lefkoşe, (a.a.) — Kıbrıs işçi sınıfının partisi AKEL genel sekreteri Ezekias Papaioannu, faşist EOKA-B örgütünün yeniden örgütlenerek çok miktarda modern silahla donatıldığını açıkladı. Papaioannu'nun bu açıklamayı Kıbrıs Temsilciler Meclisi'nin birleşiminde yaptığı bildiriliyor.

Papaioannu, EOKA-B tedhiş örgütünün safına bir çok yeni güç aldığını ve elinde çok sayıda silah bulunduğunu belirterek, «bu örgütün NATO tarafından eğitilmiş, Kıbrıs'ın dışındaki bir liderin komutasında yeni bir isim altında yeniden ortaya çıkacağını» açıkladı.

Papaioannu, bu durumun, Kıbrıs yönetiminin Sampson darbesini tezgahlayanları cezalandırmaktan, kamu görevlileri arasında temizlik yapmaktan ve yasa dışı grupları silahtan arındırmaktan kaçınmasının bir sonucu olduğunu kaydetti.

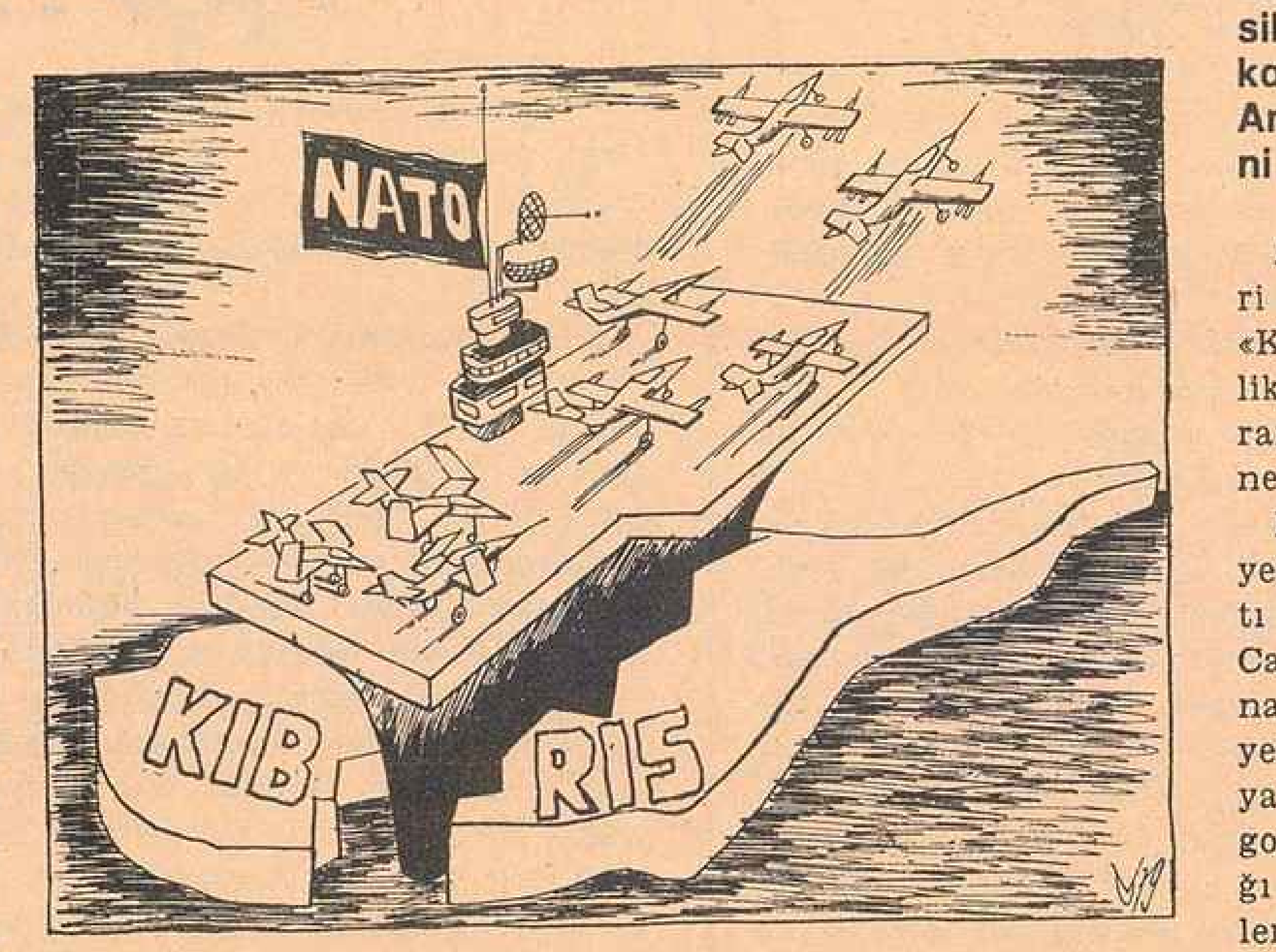

Papaioannu açıklamasında, ayrıca yeni isim altında her an silaha sarılması beklenen yeni örgütün 15 temmuz darbecileri, Kıbrıs yönetiminin ileri gelenleri, güvenlik kuvvetleri ve aşırı sağcı kuruluşlarla işbirliği halinde bulunduğunu belirtti.

ABD, SSCB'ye şantaj yapmaya kalkıyor

Carter: «Küba'daki Sovyet birlikleri çekilmezse Çin'e silah satışı ambargosu kalkacak ve Guantanamo Amerikan deniz üssüne yeni birlikler yollanacak.»

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Jimmy Carter, «Küba'da Sovyet askeri birlikleri olduğu» iddiasında ısrar ederek, Sovyetler Birliği'ne karşı şantaja başvurdu.

Danışmanları ve güvenlik yetkilileri ile sık sık toplantı yaptığı bildirilen Jimmy Carter'in Küba'daki Guantanamo Amerikan deniz üssüne yeni birlikler göndermeyi veya Çin'e silah satışı ambargosunu kaldırmayı tasarladığı ve bu tasarılarını Sovyetler Birliği'ne karşı bir şantaj olarak kullandığı gözlemcilerce ifade ediliyor.

Beyaz Saray'da konuyla ilgili olarak önceki akşam yapılan toplantıya Başkan Carter ve Dışişleri Bakanı Cyrus Vance yanında başkan yardımcısı Walter Mondale, Ulusal Güvenlik danışmanı Brzezinski, CIA Başkanı Stanfield Turner ve Savunma Bakanı Harold Brown katıldılar. Beyaz Saray basın sözcüsünün açıklamasına göre, Başkan Carter, «sorun diplomatik yollardan çözümlenmediği takdirde gerekli önlemlerin alınacağı» şeklinde konuşmuştur. Siyasi gözlemciler, Carter'in, bu sözleriyle, Sovyetler Birliği'ne şantaj yapılacağını kestettiğini bildirmektedir.

Sovyet TASS Ajansı ise, Gromiko'nun geçtiğimiz günlerde Birleşmiş Milletlerde yaptığı konuşma doğrultusunda ABD'yi uyarmakta, Küba ve Sovyetler Birliği aleyhtarı kampanyaya son verilmesini istemektedir.

Irkçı Güney Afrika Angola'ya saldırdı

Belgrad (a.a.) — Angola Halk Cumhuriyetinin güney kesimlerine, Güney Afrika'daki ırkçı beyaz azınlık rejiminin savaş uçakları tarafından yapılan hava saldırıları sonucu yaklaşık 60 kişinin öldüğü, 120 kişinin de ağır yaralandığı Luanda'daki Yugoslav kaynaklarınca bildirildi.

Angola'nın bir çok kesimlerine havadan saldıran Güney Afrika savaş uçaklarının özellikle Lubango kentinde büyük hasara yol açtıkları ve sadece burada 26 kişinin öldüğü, 80 kişinin de yaralandığı haber verildi.

Carter Panama Kanal anlaşmasını onayladı

- **Panama hükümeti anlaşmaya tepki gösteriyor.**

Washington, (a.a.) — Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Jimmy Carter, Panama Kanalı Anlaşmasının uygulanmasını öngören tasarıyı imzaladı. Tasarıya göre, Panama Kanalının kontrolü bu yüzyılın sonuna kadar ABD'nin elinde bulunacak ve kanal ABD'nin kontrolü altındaki bir komisyonca işletilecektir.

Temsilciler Meclisi'nde 188'e karşı 232 oyla kabul edilen tasarı daha önce senatoda onaylanmıştı.

Öte yandan Panama Devlet Başkanı Aristides Royo, hükümetinin anlaşmaların çiğnenmesi olarak nitelediği Panama Kanalı tasarısının tüm koşullarını reddedeceğini açıkladı.

Başkanlık sarayında bir açıklama yapan Royo, «Şayet ABD tarafından onaylanan tasarı anlaşmaları çiğniyorsa bunu asla kabul etmeyeceğiz ve bu sadece ABD'nin sorunudur.» şeklinde konuştu.

Henüz tasarının resmi metnini almamış olan «Panama hükümeti, tasarının hangi bölümlerinin «kabul edilemez» olduğu konusunda kesin bir açıklama yapmamaktadır.

Ancak Panama hükümetince bilinen tasarının iki maddesinin birincisi, kanalın ABD askeri yetkililerinin denetiminde işletilmesi hakkını, diğeri ise 2000 yılına kadar Panama kanalının ABD'nin kontrolü altında bulundurulmasını öngörmektedir. Kanal anlaşmaya göre bu tarihte Panama makamlarına devredilecektir.

KISA... KISA...

- Dört ay önce bölünen İspanya Sosyalist İşçi Partisinin sol yelpazedeki siyasal doğrultusunu belirlemek üzere ulusal kongresi toplandı. Parti sol kanadının partiyi marksist doğruitude tutmak istediği, eski Genel sekreter Felipo Gonzales'in buna karşı çıktığı bildiriliyor.
- Roma belediye başkanlığına Komünist Partili Luigi Petroselli getirildi. Petroselli, belediye meclisinde komünist, sosyalist ve sosyal demokratların oylarını alarak başkan seçildi.
- Danimarka'da izlenecek ekonomik politika konusunda koalisyon partileri arasında anlasmazlık çıktı ve hükümet düştü. Erken seçimlerin ekim ayında yapılacağı bildiriliyor.

Filipinler'de 1602 siyasi tutuklu affedildi

Manila — Filipinler Savunma Bakanlığından yapılan açıklamada, sıkıyönetim tarafından tutuklanmış olan 1602 siyasal tutuklunun Filipinler devlet başkanı Ferdinand Markos tarafından affedildiği bildirildi.

Açıklamaya göre, büyük çoğunluğu «yıkıcı komünist faaliyet» ile suçlanan bu tutukluların «ulusal birliği sağlamaya yöneliktir». Bu afla birlikte son iki hafta içinde Filipinlerde salıverilen siyasî mahkûmların sayısı 2307'yi bulmuştur.

Askerî kaynakların bildirdiğine göre, halen «yıkıcı komünist faaliyet» gibi suçlardan sanık binden fazla kişi askerî toplama kamplarında bulunmaktadır. Tutuklular arasında Markos'un sıkıyönetim ilan ettiği 1972 yılından beri tutuklu bulunan muhalif senatör Benigno Aquino da vardır. 1977 yılında bir askerî mahkemenin «yıkıcı eylem, cinayet ve ateşli silah bulundurmak» suçlarından ölüme mahkûm ettiği Aquino o günden beri hayatı için mücadele etmektedir.

Diktatör Markos sömürüyü, baskıyı, yozlaşmışlığı ve emperyalist boyunduruğu savunuyor.

Öte yandan, siyasî gözlemciler Markos'un af ilan etmesinin, ülkedeki diktatörlük rejiminin köşeye sıkışmasının bir belirtisi olduğunda birleşmektedir. Bilindiği gibi Filipinler'de yıllardan beri halkı ağır baskılar altında ezen otokratik bir diktatörlük rejimi yürürlüktedir. Halkın başkan Markos'tan nefret ettiği ülkede son zamanlarda muhalefet geniş bir toplumsal yelpazeye yayılmıştır.

NÜRNBERG'İN YILDÖNÜMÜNDE ①

Faşizmin insanlık dışı yüzü

30 Eylül 1946'da nazi savaş suçluları Uluslararası Nürnberg Askerî Mahkemesi'nde mahkûm edildiler. Pek çoğu asıldı. Diğerleri ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

İnsanlık yakın bir geçmişte büyük bir felaket ve inanılmayacak korkunç bir kabus geçirdi:

Faşizm...

Hitler faşizminin çıkardığı İkinci Dünya Savaşı'ndan arda kalan «60 MİLYON ÖLÜ» ve «harabe» halinde ülkeler...

Üzerinde gaz deneyi yapılan bir kurban.

Bu dehşet dolu acımasız savaştan sonra faşizm tüm dünyada lânetlendi. Bundan sonra dünyanın hiç bir ülkesinde tek bir kişi çıkıp ben faşistim diyemedi. Faşistler kimliklerini daima gizlerler. Faşist olduklarını inkâr ederler...

Nürnberg Mahkemesi belgelerinden alınan örnekler **insanlığın en korkunç düşmanı FAŞİZM'i** yeterince kavramayanlara «ithaf» olunur.

Faşist Nazi SS subayları Almanya içinde büyük bir terör yarattılar. Binlerce insan kasap çengellerine asılıp, piyano telleriyle yavaş yavaş boğularak öldürüldü. Boğulanlar sadece komünistler, sosyalistler değil, aynı zamanda sosyal demokratlar, Nazilere karşı oldukları sanılan herkesti...

İSTİLA EDİLEN ÜLKELERDE FAŞİST NAZİLER TARAFINDAN YAPILAN KİTLE HALİNDE İDAMLAR :

Kadın ve çocuklar iki Berlin firması tarafından özel olarak yapılan «gaz arabaları»nın içinde yok edilecekti. SS subayı bu «harika» arabanın nasıl çalıştığını anlattı: **«arabaların ne işe yaradığı dışarıdan belli olmuyordu. Kapalı kamyon gibi birşeylerdi. Motordan çıkan gaz (eksoz) arabanın içine veriliyor, içinde bulunanlar 10-15 dakika içinde ölüyordu.»**

Dr. Becker üstlerini uyarıyordu: **«Gaz mekanizması iyi kullanılmıyor, şoför olabildiği kadar çabuk sonuç alabilmek için gaz pedalısna sonuna kadar basıyor. Bu yüzden idam edilecekler boğularak ölüyor. Oysa hafif bir uyuşukluktan sonra ölmeleri gerekir!»**

Ama, Ohlendorf'un ifadesine göre, gaz arabaları bir defasında 15, nihayet 25 kişi öldürebiliyordu. Bu bakımdan arabalar Hitler ile Himmler'in emrettiği ölçüdeki kıyımlara uygulanamazdı. Meselâ, resmi bir Einsatz raporuna göre, Ukrayna Başkenti Kiev'de iki gün içinde, 29 ve 30 Eylül 1941 günlerinde, çoğu Yahudi olmak üzere öldürülen 33.771 kişiyi böyle bir araba ile «idam» etmeye imkân yoktu.

Ukrayna'da oldukça küçük çapta bir kitle idamının nasıl yapıldığını anlatan bir Alman görgü tanığının bu konudaki raporu, Ingiliz savcısı Sir Hartley Showcross tarafından Nuremberg'de okunduğu zaman bütün mahkeme salonunu bir dehşet kapladı.

Bir Alman inşaat firmasının Ukrayna'daki şubesinde müdür ve mühendis olarak çalışmış olan Hermann Graebe adındaki bir adamın yeminli ifadesiydi bu. Tanık, 5 Ekim 1942'de Einsatz'ın, Ukraynalı milislerin yardımıyla, Ukrayna'da Dubno'da İdam hendeklerinde bu işi nasıl yaptığını gözleriyle görmüştü. Şehirde 5.000 Yahudi tasfiye edilecekti, diyor tanık.

«...Ustabaşımla birlikte doğruca hendeklere gittik. Toprak yığınlarından birinin arkasından ardarda silah sesleri geliyordu. Kamyonlardan indirilen halk —her yaşta erkek, kadın ve çocuk— eli kamçılı bir SS'in verdiği emir üzerine elbiselerini çıkarıyordu. Üzerlerinden çıkardıklarını ayrı ayrı yerlere koymak zorundaydılar. Ayakkabılar bir yere, elbiseler bir yere, iç çamaşırlar başka bir yere konuluyordu. Bir yığında 800 ile 1000 çift kadar ayakkabı vardı. Başka bir yığında da iç çamaşırları birikmişti.

İnsanlar hiç bağırıp çağırmadan ya da ağlamadan üzerlerindekilerini çıkarıyorlar, aileler birbirlerine sokuluyorlar, birbirlerini öpüyorlar, vedalaşıyorlar ve hendeğin yakınlarında duran yine eli kamçılı başka bir SS'in vereceği işareti bekliyorlardı. Orada kaldığım on beş dakika içinde hiç kimsenin yakındığını ya da merhamet dilendiğini görmedim...

Toplama kampında insanlık dışı vahşet.

devamı var

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Çocuk Edebiyatı Diye Diye

Fahrettin DEMİR

Çocuk yılı bitmek üzere. İki aylık bir süresi kaldı. Bir iki ay daha sözedilecek belki. Sonra da eskilerde olduğu gibi yoklara karışacak. Bir varmış, bir yokmuş olacak. Bu kanımızı doğrulayan örnekler var çünkü geçmişte. Çok uzak değil, daha geçen yılın kadınlar yılı olduğunu kaç kişi hatırlıyor bugün, yılın anlamına vararak. Bir iz bıraksaydı, kalıcı etkiler bıraksaydı geride, bu yargıya varmak kolay olmazdı elbet.

Oysa onca sözedilmişti, kadınlığın «faziletleri»nden. Yılın anaları seçilmişti... Yasak savmak kabilinden bir iki yazı gazetelerde. Biriki de toplantı, güle güle kadın yılı. Hoşgeldin çocuk yılı. Aynı «dostlar alışverişte görsün» havası, aynı «nutuk»lar.

Denecektir ki, burjuvazinin kadına, çocuğa verdiği değer ancak bu kadar olur. Zaten kadın ve çocuk sorununa yüzeysel ve çarpıtıcı bir açıdan yaklaşılacağı baştan belliydi. Egemen burjuva düzeninden bundan başka da birşey beklenemezdi. Burjuvazinin bu sorunları sağlıklı bir biçimde kavrıyamıyacağı ve bunlara köklü çözümler getirmiyeceği bilinen bir gerçekti. Kaldıki bu sorunların çözümünü burjuvaziden beklemek de sınıfsal olarak emperyalist kapitalist düzenin işleyişini kavramak olur.

Sorun bu kadar basit olsaydı, mesele kalmazdı. Burjuvazi der, emperyalizm der, geçerdik. Ama sorun hiç de bu kadar basit ve şematik değil. Denilenler bir açıdan doğru. Yalnız unutulan bir nokta var, bu söylenenlerde. Daha doğrusu toplumsal diyalektiğin öbür ucu unutuluyor gibi. Herşeyi burjuvaziden menkul gören teslimiyetçi bir anlayış olsa gerek bu. Burjuvazi kendi sınıfsal çıkarları açısından doğru olanı yaptı. Kendi açısından yapması gereken de buydu. Sorunu saptırdı. Asıl canalıcı noktalarından uzaklaştırdı. Sulandırdı.

İyi ama, toplumun demokratik, ilerici güçleri ve örgütleri ne yaptılar bu konuda? Burjuvazinin bu saptırıcı çabalarına karşı hangi kalıcı çalışmayla engellenmeye çalışıldı. Kadın sorununda olsun, çocuk sorununda olsun kalıcı, burjuva şartlandırmaları kırabilen bir çalışma koyabildiler mi ortaya? Bu soruya olumlu cevap verebilmek, kuşkusuz, olası değil. Bu dediklerimiz, hiçbirşey yapılmadı, anlamında değil kuşkusuz. Olanaklar ölçüsünde birşeyler yapılmaya çalışıldı. Ama bu birbirinden kopuk, bütünsellikten yoksun, birtakım iyiniyetli çabalardan öteye gidemedi. Daha çok da sözde kaldı. Bu koşullar altında bu tür çabalardan ileri gidebilir miydi? Değişik düzeylerde tartışılması gereken bir konu bu. Ama şu kadarı söylenebilir ki, bu günkü noktadan daha olumlu şeyler yapılabilirdi.

Bu yıl da çocuk yılı. Yine aynı olumsuzluklar, aynı yasak savma kabilinden girişimler sürüp gidiyor.

Çocuk edebiyatı deniyor. İlerici, demokrat bir çocuk edebiyatının yaratılmasından sözediliyor. Çocuk edebiyatının nasıl olması, hangi özellikleri taşıması gerektiği yazılıp çiziliyor. Yine kadın yılında olduğu gibi somut birşey yok ortada. Bir çocuk kitabı, şöyle yaratılır, böyle yaratılır. Şu özellikleri taşıması gerekir. İyi, doğru şeyler bunlar. Elbet tartışılmalı, en doğrusu, en niteliklisi bulunmalı.

Ama o kitabı basacak kağıt nerde, denildiğinde, her şey duruyor. Geçenlerde bir kamu kuruluşunun ürettiği defter ve kağıt fiyatları açıklandı. En az yapraklı defterin fiatı yüzlü rakamlarla ölçülüyor. En kötü kalite kağıda basılmış bir kitabın fiatı da daha az değil. Bu koşullarda hangi çocuk bu kitapları alabilir, okuyabilir? Alan çıkar elbet. Vardır da alan. Ama kitap alabilecek olanlar da o nitelikleri sayılan kitapların yöresine uğramaz.

Öyleyse, un yok, şeker yok, bari helvanın lezzetinden sözedip ağız sulandırmayalım.

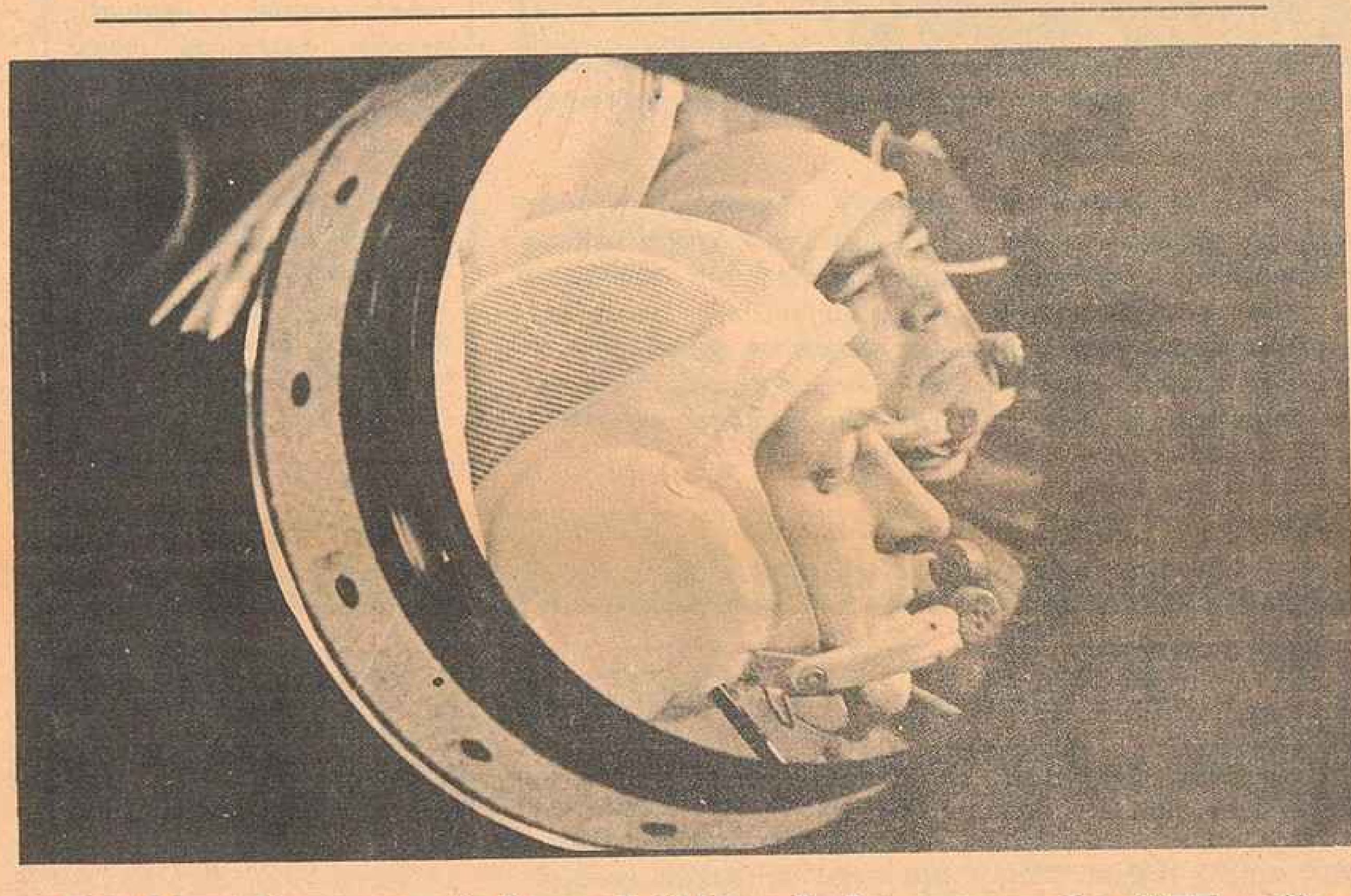

Halk ekonomisi ve bilim için uzayda 175 gün

Salyut—6 Uzay Laboratuvarında altı ay kalarak rekor kıran Sovyet kozmonotları Vladimir Lyahov ve Valeriy Ryumin, yeryüzüne döndükten sonra Moskova'da bir basın toplantısı yaptılar.

★

Gazetecilerin kozmonotlara yönelttikleri sorulardan biri, psikolojik bağdaşma konusuyla ilgiliydi. Yalnızca evinden değil, dünyadan da uzakta kapalı bir yerde altı ay bir arada kalan iki kişiyi tasavvur etmek kolay değil. Kozmonot Vladimir Lyahov cevap olarak şöyle konuştu: «Pek tabii ki anlaşmazlıklar oldu aramızda. Ama psikolojik bağdaşmazlık diye bir sorunla karşılaşmadık. Sadece yoldaşça değil, aynı zamanda kardeşçe davranmamız ve karşılıklı saygı göstermemiz yörüngedeki çalışmalarımızda bize çok yardım etti.»

Bu iki insanın zor bir programın üstesinden gelmesine ve 175 günlük bu uzay maratonunu parlak bir biçimde gerçekleştirmesine herhalde bu sıkı dostluk yardım etti.

★

«Salyut—6»da çalışan ekip 100 milyon kilometre karelik toplam alanda yer yüzeyiyle ilgili olarak 6 binden fazla çekim yaptı. Yörüngeden yapılan gözlemler ve fotoğraf çekimleri halk ekonomisinin önemli sorunlarını çözümleme ve özellikle gereken düzeltmeleri zamanında yaparak nöbetleşe ürün yetiştirme planlarının gerçekleştirilmesini izleme ve büyük tarımsal bölgelerde tarım ürünlerinin verimini etkin biçimde tahmin etme olanağı veriyor.

Durumun her yıl değişiklik gösterdiği sulama bölgelerinin haritasının çizilmesinde, deniz akıntılarının ve **Büyük Okyanus'un** biyolojik verimliliğinin araştırılmasında uzay fotoğrafları çok yararlı oldu.

Mineral ve su kaynaklarının değerlendirilmesinde yörüngeden yapılan gözlemler büyük yarar sağlıyor. Kozmonotlar, olaydan kısa bir süre önce yörüngeden yere bildirdikleri bir orman yangınının söndürülmesini gözlerken duydukları memnuniyeti anımsattılar.

Sovyetler Birliği'nin uzun süreli uzay uçuşlarının Sovyet halk ekonomisine hissedilir yararlar sağladığı ve pahalı yörünge çalışmalarının kendi kendini finanse edecek duruma yaklaştığı bildirilmektedir.

Vladimir Lyahov ve Valeriy Ryumin, çağdaş uzaycılığın gelecek vaad eden bir alanında daha (yörüngede teknolojik araştırmalar) oldukça fazla şey yaptılar; kristal ve elektrik dökümlerinin üretilmesi, saf optik cam örneklerinin dökümü bu alana giriyor. Yerçekimi koşullarında yapılması olanaksız olan değerli ürünlerin üretimini sağlayabilecek emsalsiz işletmelerin yörüngede kurulması sorunu bugün artık ortaya konabiliyor. Uzaydaki teknolojik araştırmalar sosyalist ülkelerden ve Fransa'dan uzmanlar tarafından özel olarak hazırlanan programlara göre gerçekleştiriliyor.

Kozmonotlar ve uzmanlar, uçuşun son haftasında program dışı olarak uzaya çıkışı bu maraton uçuşunun parlak bir olayı sayıyorlar. İstasyonda daha fazla kalma olasılığı, radyoteleskopun on metrelik anteninin beklenmedik bir anda kendisini tutan kenetlenme aksamını bırakmak «istememesi» yüzünden tehlikeye girmişti. Her iki kozmonot da uzay boşluğuna çıktılar: Valeriy Ryumin istasyon dış duvarına çıktı, anteni tutan halatları kerpetenle tuttu ve anteni çıkarttı, Vladimir Lyahov ise arkadaşının güvenlikli hareketini sağladı. Bu plan-dışı çıkış bir saat 23 dakika, yani hemen hemen dünya çevresinde bir dönüş kadar sürdü.

Ilginç bir durum da şuydu: Uzayda kalma süresi uzadıkça kozmonotların uçuş sırasındaki ve yer koşullarına alışma dönemindeki sağlık durumlarına ilişkin tüm göstergeler sadece kötüleşmemekle kalmadı, hatta daha da iyi oldu. Örneğin, kozmonot Ryumin, uçuş sırasında genellikle hiç kilo kaybetmedi, her iki kozmonotda da uçuş sonrası tipik değişikliklerin hepsi normal boyutları aşmadı. Bu, kuşkusuz uçuş öncesinde ve tüm uçuş boyunca iyi çalışan tıp adamlarının işiydi. Hekimlerin tüm tavsiyelerini sıkı sıkıya yerine getiren kozmonotların da iyi bir form sağlamak için pek çok şey yaptıkları belirtildi.

Uzun süreli uzay uçuşunun ana hedefine ulaşıldı: İnsanın altı ay boyunca yörüngede yaşayabileceği ve etkin biçimde çalışabileceği kanıtlandı. Lyahov ve Ryumin uzay boşluğunun kullanılır hale getirilmesi tarihinin olağan satırına iki nokta koydular.

★

Sovyet uzay rekortmenlerinin 25 haftalık aralıksız uçuşuna, Sovyet devleti büyük değer verdi. Kozmonotlar Lenin nişanlarıyla ve «Sovyetler Birliği Kahramanı» altın madalyaları ile ödüllendirildiler. Moskova'daki basın toplantısı alışılmamış bir şekilde sona erdi: Hazır bulunan herkes uzay kahramanlarını ayakta alkışladı.

Halk Demokratik İktidarı İşçi Sınıfımızın Devrim Hedefidir

Türkiye kapitalist bir ülkedir. Emekçi sınıfların mücadelesinde işçi sınıfı öncüdür. Demokratik ve siyasal mücadelenin işçi sınıfı öncülüğünde başarıya ulaşabileceği konusu tartışma dışıdır.

İşçi sınıfımızın siyasal güçlerinin yakın iktidar hedefi, tekellerin egemenliğine son vermektir. Ancak Türkiye'de tekel egemenliği, emperyalizmle işbirliği içindedir ve bu ilişkiyle birlikte görülmelidir. Yani, tekellerin egemenliğini yıkmak, emperyalizmden tam bağımsızlaşmakla mümkündür. Emperyalizmden büsbütün kopmaksızın tekel egemenliğine son vermek düşünülemez.

Türkiye'de halkın, daha geniş bir demokrasiye kavuşması, sadece tekel egemenliğini devirmekle sınırlı değildir. Çünkü, Türkiye'de özellikle köylülük, yer yer feodal kalıntılarla ve feodal içerikli ilişkilerle yüz yüze yaşamaktadır. Kapitalizm ne denli gelişmiş olursa olsun, köylerdeki feodal gerici yapıyı ve ilişkileri söküp atamamıştır. Köklü bir toprak reformu, tarımda modernleşme ve kooperatifler aracılığıyla köylülüğün hayatına demokrasiyi sonuna kadar sindirmek, asgari devrimci görevler arasındadır. Bu nedenle, Halk Demokratik İktidarının demokratik görevleri çok yönlü bir nitelik taşır.

Demek ki, Türkiye'de demokrasi, emperyalizmlen, bağımsızlıkla birlikte elde edilebilecektir. Çünkü, her ikisinin elde edilmesi, aynı ortak düşmana karşı savaşmayı ve onun ülkedeki egemenliğine son vermeyi gerektiriyor.

Demokratik Halk iktidarının bir başka demokratik devrimci görevi de, ulusal demokratik hakları güvenceye kavuşturmak olacaktır. Çünkü, ulusların hak eşitliği ve kendi kaderlerini belirleme ilkesine uyulmaksızın tam bir demokrasinin elde edilemiyeceği bir yana, devrimin sosyal sınıf güçlerini bir arada tutmak olanağı yoktur. Demokrasi ne denli yaygınlaşırsa, devrimin sosyal tabanı da o denli gelişecek, karşı devrimci güçler karşısında başarı şansı olacaktır. Ayrıca bu görev, sosyalizmin inşası için gerekli olan işçilerin birliği ve proleter enternasyonalizmi ilkesinden kaynaklanır.

Demokratik halk iktidarı, bağımsızlık ve demokrasi görevlerini, siyasal devrimi izleyen dönüşümlerle yerine getirir. Ancak demokrasi, sadece bir siyasal hak değil, benimsenmiş bir yaşama ve ilişki biçimidir. Bir bütün olarak emekçi sınıfların, elde ettikleri demokrasiyi koruyabilmeleri, onların ekonomik bakımdan güçlendirilmelerine bağlıdır.

Bu nedenle demokratik halk iktidarı, bağımsızlık ve demokrasi görevlerini, sosyalizm yönünde atılacak adımlarla desteklemek ve tamamlamak zorundadır. Bunun açıklaması, mevcut ekonomik yapının ve ilişkilerin durumunda aranmalıdır. Türkiye sadece siyasi ve askeri ilişkiler bakımından değil, ekonominin yeniden örgütlenmesi bakımından da kapitalist kampı tümden karşıya almak zorundadır. Sosyalizme adım adım götüren dönüşümlerle, demokrasi ve bağımsızlık görevleri, bunların arasına aşamalar sokulamıyacak kadar tek bir süreç içinde yanyana gelirler. Çünkü Türkiye, kapitalizmin atmadığı temelleri atmak zorunda olan bir ülke değil, kapitalizmin yarattığı temelleri sosyalizme dönüştürmek ve güçlendirmek konumunda bir ülkedir.

Demokratik halk iktidarları, ya da bunun sonucu elde edilmiş olan halk demokrasileri, günümüzde demokratik halk devrimleriyle gerçekleşmiştir. Bugün Avrupa'nın doğusunda yer alan sosyalist ülkelerin geçirdiği devrim deneyleri, günümüzün demokratik halk devrimlerinin önüne çok zengin deneyler koymuştur. Türkiye ile aynı tarihsel gelişkinlik kuşağı içinde yer alan ülkelerin tümünde işçi sınıfı partileri demokratik halk devrimi için mücadele ediyor.

Demokratik halk iktidarının belirleyici niteliklerinden biri, onun bir **cephe iktidarı** olmasıdır. Yani, yukarıda özetlenen görevlere hazır ve bundan yararı olan sınıf ve zümrelerin oluşturacakları bir cephe örgütlenmesi ile ancak Türkiye'de sosyal devrim gerçekleşebilecektir.

Halk cephesinin temel sınıf güçleri **işçi-köylü ittifakı**dır. Bu ittifak halk cephesinin öncülüğünü yürütür. Ancak halk cephesinin öncülüğünü bu ittifakın yürütüyor olması, bir niyetten değil, objektif olarak bu sınıf güçlerinin konumlarından ve mücadelesinin niteliğinden kaynaklanır. Çünkü, bağımsızlığın ve demokrasinin en kararlı gücü bu ittifak olabilir.

Bu ittifak çekirdeği etrafında devrimin diğer güçleri toplanır. Bunlar, emperyalizme ve tekel egemenliğine karşı, bağımsızlık ve demokrasi için savaşan güçlerdir. Kendi örgütleriyle ve politikalarıyla, cephenin diğer güçlerinin çıkarlarının uyumunu kavradıkları ölçüde cephenin tabanı bu güçlerin katılımıyla genişler.

Halk cephesi hiç bir zaman bir dayanışma, işbirliği, eylem birliği formülasyonu olmamıştır. Bu şekliyle cephe anlayışı, devrimin bir örgütlenme sorunu olduğunu gözardı etmiş olur. Cephe bir örgüttür ve bağlayıcı kararlar alan siyasal bir örgüttür. Cephe içindeki demokratik ve siyasal örgütlerin kendi öz varlıkları yaşamaya devam eder ve ancak cephe, onlar bir arada varlıklarını sürdürebileceklerine inandıkları sürece yaşar.

Bu hiç bir zaman, cephe örgütlerinin yan yana gelmesiyle sınırlı değildir. Çünkü cephe, kendi içinde siyasi hayatın bütün dinamikliğini ve akışkanlığını da yaşıyarak varolabilir. Birbirini etkileyen siyasal güçler, ittifak olmaktan çıkıp bütünleşmeye varan gelişmeler, cephenin sürekli güçlenmesinin ve gelişmesinin örneğidir.

Ancak halk cephesi, içinde siyasal ve sınıfsal çelişkileri de taşır. Bu canlılığın pek çok örneği görülmüştür. Angola ya da Güney Yemen'de olduğu gibi, cephelerden ve cephe iktidarlarından işçi sınıfının yeni tip partileri çıkabildiği gibi, dağılan ya da kendisine ters düşen siyasal güçleri dışlıyarak biçim ve bileşim değiştiren cephe örgütleri olmuştur.

O halde cephe, sosyal devrim sürecinin zorunlu olarak bir araya getirdiği sınıf güçleri örgütüdür. Devrimin gelişme süreci, sosyal sınıflar ve zümreler üzerinde olumlu veya olumsuz etkiler yapacağı için bu etkiler cephenin gelişmesine de aynen yansıyacaklardır.

Bütün bu gelişme eğilimleri karşısında sosyal devrim sürecini güvence altına alacak güç yine de cephenin kendisidir. Çünkü, çekirdeği ve temeli, tarihsel olarak, çözülmek yerine giderek daha da güçlenen bir ittifaktır. **İşçi-köylü ittifakı** sosyal devrimin, sonuna kadar ayakta duracak ve aralarındaki sınıf farklılıklarının tümüyle ortadan kalkacağı sınıfsız toplum eşiğine kadar bu ittifak devrimin temel gücü olmaya devam edecektir.

İşçi sınıfı partisi, kendi yakın amaçlarını, tesbit ettiği sosyal devrimin niteliğine göre programlaştırır. Bu nedenle, cephenin öteki unsurlarının aksine, işçi sınıfının programı, cephenin hedeflerini tam olarak dile getirir ve mücadelesine ışık tutar.

Türkiye'de sosyal devrime, yani demokratik halk devrimine öncülük eden işçi sınıfımızın sosyalist siyasi güçleri, devrim güçlerinin en geniş birliğini sağlamak için, öncelikle kendi siyasal birliğini gerçekleştirmek zorundadır. Bu, işçi sınıfının sınıfsal birliğinden ayrı düşünülemez. Günümüzde, demokratik ve siyasal hareketlerin öncüsü işçi sınıfı, kendi sınıf birliğini gerçekleştirmeden görevlerini başarıyla yerine getiremez.

Türkiye'de cepheleşme gereğinden sözedenler pek çok iken, hâlâ daha bu yönde kalıcı adımlar atılamıyorsa, bu işçi hareketinin birlikten yoksun olmasından kaynaklanır. Bunca siyasal deney ve tecrübelerden sonra, halk cephesinin kurulabilmesi için, sosyalist hareketin birliğinin tartışılır olmaktan çıkması, yani gerçekleşmesi gerekir. İşçi hareketi, siyasal birliğini çözüme kavuşturamadığı hiç bir ülkede, sosyal devrimin devrimci cephesini kuramamış, sınıf görevini yerine getirememiştir.

Yarın demokratik halk iktidarının diğer niteliklerı üzerinde duracağız.

Barış Mücadelesinin Öncüsü İşçi Sınıfıdır

«Barış sorunu çağımızın en güncel ve herşeyi harekete geçiren sorunudur».

Barış mücadelesi günümüzde insanlığın en önemli sorunlarından birisidir. Barış konusu sadece basit bir insancıl çabadan ibaret olmayıp, bizzat DEVRİMCİ BİR GÖREV'dir ve bu niteliğiyle dünya devrimci sürecinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bir başka deyimle, sosyalist sistemin, uluslararası işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin günümüzde emperyalizme, tüm kapitalist dünya sistemine karşı yürüttüğü topyekûn mücadele içinde, dünya barışının korunması ve güçlendirilmesi önemli bir yer tutmaktadır.

SAVAŞ EMPERYALİZMİN NİTELİĞİDİR

Ekonomisi militarizme dayanan ve başlıca politikası yayılmacılık olan emperyalist güçlerin dünya halklarına çok yönlü saldırıları arasında, dünya barışını tehdit eden çalışmaları, yabana atılmayacak düzeydedir.

Emperyalizmin ekonomik bütünlüğünde silahlanmanın ve militarizmin çok önemli bir yer kapladığını düşünürsek, dünya barışı için verilen mücadelenin, genel ve tam silahsızlanma için sürdürülen çabaların, gerçekte, emperyalist ekonominin hayat damarlarının en önemli kolunu kesmeye yönelik olduğunu kolayca görürüz.

Böylelikle, dünya barış hareketi, bir yandan, insanlığı nükleer bir felâketten korumak amacını güttüğü gibi, aynı zamanda emperyalizmi en can alıcı noktasından vurmayı hedeflemektedir.

BARIS MİLİTARİZME KARŞI SAVAŞTIR

Dünya devrimci sürecinin barış çabalarının en önemli yanlarından birisi de, emperyalizmin militarizmine ve saldırganlığına karşı hazırlıklı olmak için sosyalist ülkelerin ve anti - emperyalist üçüncü dünya rejimlerinin, devrimci - demokrat yönetimle gelişen ülkelerin zorunlu olarak yaptıkları askeri harcamaları asgariye indirmek ve genel ve tam silahsızlanmaya ulaşmak yoluyla kaldırmak, böylece emekçi halkların yarattığı toplumsal değerlerin silahlanma alanında değil, toplumun refahı uğrunda değerlendirmektedir.

Böylece, bir yandan uluslararası tekelci kapitalizmin en önemli sömürü kaynaklarından birisi kısıtlanırken, anti - emperyalist halk güçlerinin sosyal ilerlemesi yolunda önemli olanaklar elde edilebilecektir.

BARIŞ HALKLARIN ORTAK MÜCADELESİDİR

Öte yandan, dünya barış hareketinin güçlenmesi ve başarılara ulaşması bütün ülkelerin Işçilerinin birliği, halklarının kardeşliğini de sağlamlaştıracak, emperyalizmin ve bütün dünyadaki işbirlikçilerinin körüklediği şovenizm yangınını söndürecek enternasyonalist çabalar arasındadır. Barış mücadelesi, böylelikle, pek çok ülkedeki sömürücü egemen sınıfların güttüğü ve geniş emekçi halk yığınlarının dikkatlerini iç sorunlardan uzaklaştırmak, sınıf mücadelelerini yavaşlatmak, «**milli birlik**» sloganları altına sığınıp başka uluslara ve onların halklarına düşmanlık yayarak, iç siyasal ve ekonomik bunalımları perdelemeye çalışmak, işçilerin birliğini baltalayıp, onların «gözlerini milliyetçilikle bağlamak» amacını taşıyan politikalarını da boşa çıkarır.

BARIŞ MÜCADELESİNİN ÖNCÜSÜ İŞÇİ SINIFIDIR

Çağdaş toplumun en ileri gücü olan işçi sınıfı, hiç kuşkusuz dünya barış mücadelesinin de başını çekmektedir. Dünya toplumunu ileri götüren sosyal güçlerin öncü öğretisi olan **işçi sınıfı bilimi,** çağımızın tüm toplumsal sorunlarında olduğu gibi, barış sorununda da yol gösterici temelleri ve ilkeleri koymuştur.

Günümüzden çok önce, işçi sınıfı bilimi kurucuları, barış mücadelesini **«emekçi sınıfların kurtuluşu için sürdürülen genel mücadelenin bir parçası»** olarak nitelemişlerdi.

Daha sonra, kapitalizmin emperyalist aşamaya girmesiyle birlikte, metropollerin yağma ve paylaşım savasları da büsbütün kızıştı. Silahlanma ve militarizm, emperyalist ekonominin temel ögelerinden birisi haline geldi.

Emperyalistlerin yolaçtığı iki dünya savaşı, 55 milyon insanın ölümüne, yüz milyonlarca insanın sakat kalmasına veya ömürlerinin kısalmasına, üretici güçlerin olağanüstü kayıplara uğramasına, insanın yarattığı ekonomik ve kültürel değerlerin büyük hasar görmesine neden oldu. Emperyalistler, bugün kendi aralarında emperyalist bir dünya savaşını, dünya sosyalist sisteminin büyük ekonomik, teknolojik ve askeri gücü nedeniyle, ve metropollerdeki barış güçlerinin etkinliğinin de rolüyle göze alamamakla birlikte, Dünya sosyalist sistemine karşı girişebilecekleri topyekûn bir imha savaşı tehdidinden vazgeçmiş değildirler.

BARIŞ YENİ BİR DÜNYA SAVAŞINI ÖNLÜYOR

Bütün bu insanlık suçunun tek sorumlusu olan emperyalist güçler, bugün de, ABD başta olmak üzere, ekonomilerini bir yandan alabildiğine askerileştirmeye, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri militarizmin ve yıkıcı amaçlarının emrine sokmakta, öte yandan sürekli olarak yerel savaşları kışkırtmakta, dünyanın birçok yöresinde gerginliği diri tutmağa çalışmaktadırlar.

Emperyalistler, sosyalist sistemin öncülüğündeki dünya devrimci sürecine ve tüm barışsever güçlere karşı hem metropolleri, hem de kendilerine bağımlı ülkeleri sürekli silahlandırmakta, böylelikle yeryüzünde, topyekûn bağımsızlık, demokrasi, barış, sosyal ilerleme ve sosyalizm mücadelesine karşı uluslararası gericiliği tahkim etmeye uğraşmaktadırlar. Uluslararası gericilik dünya devrimci sürecinin güçlenmesi önünde, yeni bir dünya savaşı tehlikesini bir tehdit olarak kullanmaya çalışmaktadır.

BARIŞ ANTİ-EMPERYALİST BİR SAVAŞTIR

Şu halde, günümüz dünyasında tüm emperyalist güçler ile, bütün anti-emperyalist güçler arasındaki temel mücadele içinde, **barış mücadelesi** de çok önemli bir yer tutmaktadır. Dünya barış ve güvenliğini sürekli tehdit eden ana kaynak uluslararası kapitalizmdir. Dünya barışının en kararlı savunucusu ise işçi sınıfıdır. Uluslararası işçi sınıfı, iktidarda olduğu ülkeler başta olmak üzere, yeryüzünün dört bir yanında dünya barış güçlerinin öncülüğünü yapmaktadır. Dünya barışı sorunu, tek başına ve soyut bir insancıl konu olmayıp, işçi sınıfının uluslararası tekelci burjuvaziye ve tüm kapitalist sisteme, dünya gericiliğine karşı verdiği topyekûn devrimci mücadelenin asli görevlerinden birisidir ve kimi «Sol» revizyonistlerin her türden maceracı unsurların iddia ettiklerinin aksine, barış çabaları ,bizzatihi DEVRİMCİ bir mücadeledir.

Şayet emperyalist kapitalizmin işleyisini, askerî ekonominin emperyalizme ne denli yaradığını sosyalizme ve insanlığa ne denli zararlar getirdiğini ve uluslararası gericiliğin başını çeken uluslararası burjuvazinin, dünya devrimci sürecine karşı olan insanlık düşmanı çabalarının özünü iyi kavrarsak, tüm yeryüzündeki halk güçlerinin sürdürdüğü barış mücadelesinin de büyük önemini o derecede iyi anlayabiliriz.

Radyo TV

TV

17.00 Haberler — 17.05 Laurel ile Hardy: Dizinin iki ayrı serüveni birlikte gösterilecek — 17.45 Müzik — 18.15 Tatil Sineması: «Kara Kalkan»: Rudolph Mate'nin yönettiği, Tony Curtis ve Janet Leigh'in oynadığı 1954 yapım tarihli bir kahramanlık filmi. Çocuklar için ilginç olabilir — 19.45 Mr. Magoo: İki hafta süre ile «Don Kişot» oyunu seyredilecek — 20.30 Haberler — 21.15 Saz Eserleri — 21.20 Bugünün Kadını Helen — 22.30 Bir Konser — 22.50 Haberler

TRT — 1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.20 Köye Haberler — 07.30 Haberler — 07.40 Bölgesel Yayın — 10.02 Tatil Sabahı — 12.02 Radyo Tiyatrosu — 13.20 Hafif Müzik — 13.30 Bölgesel Yayın — 15.15 Şarkılar — 16.30 Spor Magazin — 18.25 Bölgesel Yayın — 19.00 Haberler — 19.30 Bölgesel Yayın — 20.15 Tarla Dönüşü — 21.02 Dinleyici İstekleri — 21.30 Spor Dergisi — 22.30 Sizin Seçtikleriniz — 23.00 Haberler — 23.10 Bölgesel Yayın — 01.00 Kapanış — 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT — 2

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.00 Kültürümüzden Sayfalar — 10.00 Çocuğun Dünyası — 11.00 Erkekler Topluluğu — 11.30 Turistik Değerlerimiz — 12.15 Klasik Koro — 13.00 Haberler — 14.00 Gülmece Dünyası — 15.00 C.S.O. Konserlerinden — 17.15 Geçmişten Bugüne Senfonik Müzik — 18.00 Sanat Tarihi — 19.00 Haberler — 19.30 Haftanın Olayı — 20.00 Ses ve Saz Dünyasından — 21.30 Diskoteğimizden — 22.00 Solistlerden Seçmeler — 23.00 Caz Dünyasından — 23.30 Haberler — 23.55 Kapanış.

TRT — 3

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah Konseri — 09.00 Haberler — 09.30 Müzik Şöleni 10.00 Unutulmayanlar — 11.00 Müzik Magazin — 12.00 Haberler — 12.09 Çeşitli Sololar — 12.30 Ünlü Yorumcular — 13.00 Sizin Seçtikleriniz — 14.30 Pazardan Pazara — 15.30 Sizlerle 45 Dakika — 16.15 Pazar Konseri — 17.00 Haberler — 17.09 Çay Saati — 18.00 Dünya Radyolarından — 20.30 Plak Albümlerinden — 21.30 Dünya Şarkı Söylüyor — 22.00 Haberler — 22.09 Gecenin Getirdikleri — 23.00 Ses Ustaları — 24.00 Samanyolu — 01.00 Kapanış.

SPOR

Fransa Amatör Bisiklet Turunda Sovyet Sporcularının Başarısı

Bisiklet sporunun en önemli olayı olarak kabul edilen dünyaca ünlü Fransa Turu bilindiği gibi profesyonel sporcular arasında yapılır. 1 aya yakın süren ve her yıl Temmuz'da yapılan bu tur pek çok büyük firmanın reklam yarışı yaptıkları «önemli iş alanlarından» birisidir.

Amatörlerarası Fransa turu ise sonbaharda yapılır. Ve amatör olduğu için de fazla duyulmaz, duyurulmaz. Hele ülkemizde böyle bir spor olayının olduğu dahi pek bilinmez. Oysa bundan bir kaç yıl önce Türkiye de bu Tur'a katılmıştı.

Bizde önemsenmemesine karşılık bisiklet bugün dünyanın pek çok ülkesinde gözde sporlardan birisidir. Sosyalist ülkelerde ve gelişkin kapitalist ülkelerde yüzbinlerce lisansiye bisikletçi bulunduğu gibi bisiklet yarışmaları en geniş seyirci kitlelerin ilgisini çekmektedir.

12 etap üzerinden yapılan ve bu sefer 16 takım halinde 96 bisikletçinin katıldığı Fransa Amatör Turu geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Sovyet sporcularının üstünlüğü altında geçmiştir. Daha ilk etapdan başa geçen Sovyet bisikletçileri devamlı ilk sıralarda yeralmışlar ve bu üstünlüklerini tur boyunca sürdürmüşlerdir. Geçen yılın birincisi Sovyet Sergei Soukhoroutchenkov 12 etap boyunca son derece başarılı bir yarış çıkartarak turu, kendisine en yakın yarışmacı, takım arkadaşı Gousseinov'un 4 dakika 39 saniye önünde tamamlamayı başarmıştır. Sovyet sporcusunun geçen yıldan sonra bu yıl da Fransa Amatör Turu'nu kazanması spor çevrelerince takdir ve övgüyle karşılanmıştır. İsminin uzunluğu nedeniyle kısaca «Soukho» diye çağırılan Sovyet sporcusunun bu başarısında kuşkusuz Sovyet Takımı'nın büyük rolü ve katkısı olmuştur. Tur boyunca son derece başarılı bir takım yarışması çıkartan Sovyet sporcuları nihai klasmanda ön sıraları paylaşmışlardır. İlk 6'dan 4'ünün Sovyet bisikletçileri olmaları gerçekten olağanüstü bir başarı olarak değerlendirilmiştir.

Bu başarılarıyla Sovyet sporcuları, takımlarının da açık farkla birinci olmalarını sağlamışlardır. Görüldüğü gibi Sovyet Takımı ile onu izleyen Polonya takımı arasında 51 dakika 21 saniyelik bir zaman farkı bulunmaktadır ki, uluslararası yarışmalarda bu kadar fark gerçekte büyük başarı sayılmaktadır.

«Soukho» takım arkadaşı Morozov (Sağdakı) ile en önde yarışı götürüyor

«Soukho» antrenöründen talimat alıyor

FRANSA AMATÖR BİSİKLET TURU

Bireysel Sıralama	Saat	Dakika	Saniye	
1. S. Soukhoroutchenkov (SSCB)	43	53	14	
2. Gousseinov (SSCB)		4	39	Geriden
3. Wilmann (NORVEÇ)		8	58	»
4. Morozov (SSCB)		9	43	»
5. Krawzyk (POLONYA)		10	50	»
6. Kachirin (SSCB)		11	22	»

**FRANSA AMATÖR BİSİKLET TURU
TAKIM SIRALAMASI**

	Saat	Dakika	Saniye
1. SSCB	136	13	50
2. POLONYA	137	5	11
3. İTALYA	137	17	29
4. İSVİÇRE	137	55	41
5. BELÇİKA	137	56	9
6. PORTEKİZ	138	3	41

Faşist saldırılar Artıyor

Baştarafı Sayfa 1'de

katillerin üzerine giderek bu konuda başarılı sonuçlar aldığı bilinmektedir. Yurdakul, bu nedenle sık sık MHP ve yandaş örgütlerince tehdit edilmiştir.

Adana Emniyet Müdürü Yurdakul, defalarca ölümle tehdit edilmiştir. MHP mensubu iki parlamenter, Yurdakul'un öldürülmesinden kısa bir süre önce Adana'da düzenledikleri basın toplantısında, Emniyet Müdürü'nün taraf tuttuğunu söyliyerek, «Cevat Yurdakul, görevi bıraksa da, yurtdışına çıksa da yakasını elimizden kurtaramayacaktır» demişlerdir.

31 Ağustos günü MHP Genel Yönetim Kurulu üyesi Gaziantep milletvekili Cengiz Gökçek ve Sivas milletvekili Ali Gürbüz tarafından Başbakan Ecevit'e çekilen telgrafın bir pasajında şöyle denilmişti:

«Siyasi muhalifiniz olan MHP lileri siyasi hasım haline getirerek Adana yetkililerinin başarılı tertipleri ile bir günde iki kişi, iktidara geldiğiniz günden beri de 50 kişi öldürülmüştür Son olaylar sebebiyle gözünüzü aydınlar, bu operasyonlarda başarılı hizmeti olan emniyet müdürünüzü taktiren ve terfien MHP'lilerin yoğun olduğu bir il'e siyasi hasımlarınızı yok etmek için göndereecğinizi ümit etmekteyiz.»

Öte yandan Hergün gazetesi de sürekli olarak Cevat Yurdakul'u hedef göstermekteydi.

Cevat Yurdakul'un öldürülmesi üzerine bir demeç veren CHP Genel Sekreter Yardımcısı Orhan Birgit, Hergün gazetesinde Cevat Yurdakul'u hedef alan yayınlara değinerek, «kötü bir raslantı olarak yorumlamak isterim» demiştir. Birgit'in bu sözleri demokratik çevrelerde tepkiyle karşılanmış ve «CHP'nin faşist hareket karşısındaki kaypak tavrının yeni bir örneği» olarak değerlendirilmiştir.

1 Eylül tarihli Hergün gazetesinde, «Emniyet Müdürü militanları MHP'ye saldırtıyor» başlığı altında MHP milletvekillerinin yukarda yer alan telgrafları ve faşist katil Ferhat Tüysüz'ün bir mektubu yayınlanmıştı. Tüysüz'ün mektubunda, Adana'da itirafta bulunması için kendisine işkence yapıldığı iddia ediliyordu.

TEPKİLER SÜRÜYOR

Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un öldürülmesi olayına karşı tepkiler sürmektedir. TÖB-DER Merkez yürütme kurulu bir açıklama yaparak olayı kınamış ve özetle şu görüşlere yer vermiştir:

«Adana Emniyet Müdürü Yurdakul'un faşist saldırı sonucu öldürülmesi faşist saldırganlığın ulaştığı boyutu ortaya koymaktadır. Cevat Yurdakul, faşist çevrelerin faşist yayın organlarının sürekli hedef gösterdiği bir kişi idi.

«Adana emniyet müdürünün öldürülmesi genel olarak Türkiye'de yaratılmak istenen yılgınlık ve korku ortamını olgunlaştırmaya yönelik olduğu kadar özel olarak Adana yöresinde son günlerde fasist cinayet şebekelerinin yakalanması ile de ilgilidir.

«Siyasi iktidarın bunca olaya karsın halâ olayları sağ - sol çatısması olarak görmesi ve göstermesi tarafsızlık görünümünde bulunması faşistlerin cüretini artırmaktadır.

«Adana Emniyet Müdürünün fasistlerce öldürülmesini protesto ederiz. Tarih faşizme karşı tavır koymayanları affetmeyecektir.»

TMMOB Baskanı Öztürk, verdiği demeçte «Faşizm insanlık suçudur. İnsanlık onuruna sahip olanlar fasizme karşı direnmek ve mücadele vermek zorundadırlar. Faşizmi birkaç kişinin yarattığı «anarşi» olarak görmek tarihi bir yanılgıdır. Vakit geç olmadan gizli açık faşist örgütlerin üzerine kararlı olarak gidilmeli, artık maskesi düşmüş olan bu örgütler kapatılmalı, tüm faşistlerden döktükleri kanların hesabı sorulmalıdır» demiştir.

KÖY-KOOP Genel Başkanı Nedim Tarhan ise verdiği demeçte, «Yurdakul, Tüysüz ve Ayhan'ı yakaladığı için öldürüldü» diyerek, belli olan faşist örgütlerin kapatılmasını istedi.

SALDIRILAR DOĞUDA YOĞUNLAŞIYOR

Öte yandan çeşitli demokratik ve siyasi kuruluşlar, seçimler öncesinde faşist saldırıların doğuda yoğunlaşacağını, MHP'nin saldırıları özellikle Doğu'ya kaydırma taktiği izlediğini vurguluyorlar.

Nitekim Urfa Belediye Başkanı'nın uğradığı saldırı sonucunda ağır yaralanması ve Bitlis Belediye Başkanı'nın evine bomba atılması olayları da, MHP'nin bu taktiğinin bir parçası olarak yorumlanıyor.

Hatırlanacağı üzere, Adana'da yakalanan ve MHP ile örgütsel ilişkilerini itiraf eden Ferhat Tüysüz, Urfa Belediye Başkanı öldürmeyi planladığını, ama henüz uygulamaya koyamadan yakalandığını açıklamıştı. Son iki Belediye Başkanına yapılan saldırıların, önceki gelişmelerin bir devamı olduğu görüşü, siyasî çevrelerde yaygınlaşıyor.

Gerçek Durum

öğrenmektedir. Sosyalizmin geldiği hiçbir ülkeyi batırmadığını, devrimci gelişimin hiçbir halk için düşüş getirmediğini. Bunun tam tersinin doğru olduğunu öğrenmektedir. Öğrenmektedir ve bilinçlenmektedir. Zaten 8 yıl önce halka baskı yapmak için kurdurulmuş olan kurumların benzerlerini bugün demokratik hakların savunulmasında işlev sahibi yapan da, 141-142'yi aştıran güç de bu bilinçtir. Tarih bize insan soyunun onbinlerce yıllık mücadelelerden geçip, gelişmesinin hikayesini öğretmektedir. Toplumsal gelişimi engelleyen, devrimci atılımları frenleyen, çağdaş dünyaya uymayan toplumların çöktüğünü, ne kadar güçlü görünürlerse görünsünler, yıkıldığını göstermektedir.

Bugün, çağımızın en büyük toplumsal atılımlarının, değişimlerinin motoru sosyalizmdir. Çağdaş toplumsal gelişimin bu en büyük dinamiğinin yaygınlaştırılmasını yasaklamaya kalkmak, gerçekte en büyük hainlik ve halk düşmanlığıdır.

Sömürü düzeni

Baştarafı Sayfa 6'da

«Bu atamaların yasal ve hukuksal hiçbir dayanağı yoktur. Bir kere yasalarda sürgün diye bir ceza yoktur. Üyelerimize, yasalarda bulunmayan bu ceza, işlenmemiş ve ispatlanmamış suçlardan ötürü verilmektedir. Bugünlerde yeni ve büyük kıyım-sürgün söylentileri vardır.

«Türkiye'de en ağır koşullarda çalışan ve yaşayan bir kesimiz. 20 yıllık bir ilkokul öğretmeni, 6 bin lira civarında maaş alıyor. Büyük kentlerde orta halli bir ev kirası! Bir kutu deterjanın 100 liraya, bir kilo zeytinin 120 liraya, bir kilo peynirin 160 liraya satıldığı bir ortamda, maaşlarımızın her ay, yüzde 5'leri de MEYAK aldatmacası ile kesiliyor. Hiç değilse 1970'ten beri süren bu soygun durdurulamaz mıydı? Yan ödeme kararnamesi 80-150 lira ücret artışı getirdi. Bir kilo et parası bile değil! (...)

«Sorunlarımız ve dertlerimiz çok. Bunların bir çözümü için, artık sadece sendika hakkımıza inanalım! Bu hakkımızı söke söke almak için kendi gücümüze, demokrasi güçlerimize inanalım! Dünyanın tüm ülkelerinde emekçilerin sendikal haklarını, grev haklarını, kahırlı ve çetin mücadelelerle kazandıklarını unutmayalım!...»

Kaçmaz: «Adana E. Müdürünün katili bellidir»

Baştarafı Sayfa 1'de

kulak vermemesinin demokrasiye büyük zaaf getirdiğini belirtmiştir.

Kaçmaz'ın demeci şöyledir:

«Faşist zorbaların pervasızlığı Adana Emniyet Müdürü'nü katletmeye kadar vardırmaları son derece vahimdir. «Ara rejim» adı altında tezgahlanmak istenen diktalara elverişli şartlar hazırlamak isteyen karanlık güçler, hükümetin zorbalığa çare bulunamayacağını kanıtlamak çabası içindedirler. Faşist saldırganlık karşısında hükümet gerçekten aciz kalmıştır. Çünkü halkın, tüm demokrasi güçlerinin taleplerine kulaklarını tıkamış, cinayetlerin kaynağı MHP'yi ve yan örgütlerine ilişmemiştir. Buna karşılık demokrasi güçlerini etkisiz kılmayı hedefleyen politikalar izlemiştir. Kısacası masum halka karşı «taşları bağlamış, köpekleri salıvermiştir.»

«Adana Emniyet Müdürü faşist canilerin en canavarlarından bazılarını yakalamış ve bunların MHP ile ilişkilerini açıklamıştır. Bunun üzerine MHP tarafından görevden alınması istenmiş ve boy hedefi ilan edilmiştir. Şimdi Adana Emniyet Müdürü'nün katilleri besbellidir. Esas olan kurşunu kimin sıktığı değil, kaatilleri kimin yönettiği ve sevkettiğidir. Bu cinayet merkezinin MHP olduğu artık hiçbir şekilde tartışma götürmez.

«Halk Partisi sıkıyönetimle terörün önünü alacağını iddia etmiştir. Oysa biz ilk günden sıkıyönetimin faşist zorbalığı önleyemeyeceğini söyledik. Adana bunun en tipik örneğidir. Bu şehirde sıkıyönetim varken estirilen terör eskisinden kat kat fazladır. Çünkü Adana Hitler mukallidi Türkeş'in en eskiden beri üstlendiği yerdir.

Bir kez daha uyarıyoruz. CHP terörün kaynakları MHP'ye, yan kuruluşlarına ilişmeyerek, bindiği dalı kesmektedir. Daha önemlisi kısıtlı demokrasinin sonunu da yakınlaştırmakta, yeni 12 Mart özlemlerinin değirmenine su taşımaktadır.»

İlaç işverenleri, ithalat

Baştarafı Sayfa 1'de

tesisleri kurmayarak, ham madde konusunda Türkiye'yi dışa bağımlı bir hale getirmek için ellerinden geleni yaptılar. 1950 yıllarında Menderes Hükümeti ile birlikte Türkiye'ye giren yabancı ilaç tekelleri 1960'lara kadar yerli ilaç sanayiine göz açtırmadılar. 1960'lardan sonra yerli ilaç sanayiinin hesapladıklarının çok üstüne çıktığını fark eden yabancı ilaç tekelleri kendilerine ortaklık edebilecek yerli işbirlikçiler aradılar ve bu sayede yerli ilaç fabrikalarının kurulmasını kabullendiler. Ancak yabancı tekellerinin ham madde konusundaki bağımlılığını yerli ilaç sanayii de aynen benimsedi. Yabancı ülkelerden göstermelik faturalarla elde edilen ham maddeler Türkiye'ye girdikten sonra fiyatlandırılırken yine ilaç iş verenlerinin kârları korunarak hesaplanıyordu. Hammadde girişlerinin ciddi bir şekilde denetlendiği konusunda gerek hükümetleri gerekse halkı inandırmak açısından da 1956 yılında Maliye Bakanlığı'nın 6 sayılı tebliği ile İstanbul'da bir daire kurdurulmuştu. Kurulduğu günden altı ay öncesinde yetkileri elinden alınana dek, tamamen İlaç işverenlerinin uydusu olarak çalışan ve onlar tarafından verilen ham madde fiyatlarını denetlermiş gibi görünerek, tamamen onların isteklerine uygun olarak cevap veren bu daire ayrıca hiç bir Bakanlığa bağlı olmadan «özel ihtisas komisyonu» olarak çalışmaktaydı.

Kısıtlama yapılırken ambalaj ve asgari ithalat miktarlarının da göz önüne alınmadığından yakınan İlaç İşverenleri, ham madde ithalatının gecikmesini tamamen hükümetin tavrına bağlamakta ve Türk parasının da değerinin sık sık düşürülmesini ilaç yokluğuna bir neden olarak göstermektedir.

Ancak, kendilerinin de itiraf ettikleri gibi % 70'i ile dışa bağımlı olan ilaç ham maddelerinin fiyat kontrollarının gerek bu güne kadar kendi ellerinde bulunan Fiyat tescil dairesinden alınması ve gerekse Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı'nın tutumunu şiddetle eleştirmektedirler.

İlaç İşverenleri fiyat artırımında bulunmak istedikleri zaman ham madde yokluğundan söz etmekte ve döviz dar boğazını ilaç yokluğuna neden olarak göstermektedirler. Ancak kendi seçtikleri ülkelerden istedikleri fiyatlarla ham madde alarak ilacı en pahalı şekilde üreten ilaç iş verenleri, Sağlık Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı'nın ortaklaşa çalışmaları sonucu ortaya çıkan «ilaç ham maddesinin bulunduğu en ucuz yerden alınması» ve hele sosyalist ülkelerden alınması koşuluna kesinlikle karşı çıkmaktadırlar. Esas büyük karlarını bu şekilde elde eden ilaç tekelleri ham maddenin devlet eliyle ithaline de çeşitli bürokratik engeller göstererek karşı gelmekte ve çarkın yine eskisi gibi dönmesi için büyük gayret göstermektedirler.

Anayasa Mahkemesi 141-142'yi

Baştarafı Sayfa 1'de

sı'nın ceza yasasından ülkemize aktarılan ve işçi sınıfının örgütlenmesini, dünya görüşünü yaymasını kısıtlayan, 141 ve 142. maddeler daha önce bir kaç kez Anayasa Mahkemesine götürülmüş, ancak yüksek mahkeme 1964'te başvuruyu esastan reddetmiş, geçtiğimiz aylarda ise biçim yönünden reddetmişti.

Konuya ilgili olarak görüştüğümüz İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın, muhabirimize şunları söylemiştir: «Türk Ceza Yasasının 141 ve 142. maddelerinin Anayasaya aykırılığı konusu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi ile adliye mahkemelerinin ayrı ayrı verdikleri kararlarla Anayasa Mahkemesine yeniden götürülmüştür.

«Yüksek Mahkeme, Anayasaya aykırılık savını ciddi bulan yargısal kararların gerekçeleri ışığında sorunu çözümlemek zorundadır. Davanın esasının incelenmesini engelleyebilecek usule ilişkin engeller bu kez ortada görünmemektedir.

«Anayasa Mahkemesi, 1965 öncesinde verdiği bir kararda sorunu, o günlerin ortamında, 141 ve 142. maddelerin Anayasaya aykırı olmadığı doğrultusunda zayıf bir çoğunluk oyuyla çözümlemiştir. Mahkeme bu eski kararı ile bağlı değildir. İlk kararın verildiği 15 yıl öncesi ile hızla gelişen işçi sınıfımızın demokratik istemleri ile siyasal iktidara ağırlığını koyma özlem ve gereksinmelerinden oluşan toplum koşulları arasında büyük ayrılıklar vardır. Devletin Anayasada öngörülen demokratik niteliği ile işçi sınıfının dünya görüşünün açıklanmasını ve siyasal örgütlenme haklarını kısıtlayan 141 ve 142. maddelerin bağdaşmazlığı açık bir gerçek olarak belirlenmiştir.

«Bu maddeler Türkiye'nin bağlı olduğu insan haklarını korumaya ilişkin sözleşmelerle, altında imzasının bulunduğu Avrupa Konseyinin kurulmasına ilişkin antlaşmada üstlendiği yükümlülüklere de ters düşmektedir. Anayasa Mahkemesi, Anayasanın çoğulcu demokratik düzenin işlerliğini emreden kuralları ile evrensel demokratik hukukun ilkeleri açısından konuyu incelemek ve toplumun gelişmesini engelleyen bu maddeleri iptal etmek gibi tarihsel bir görevle karşı karşıyadır.»

Öte yandan, muhabirimiz Anayasa Hukuku Profesörü Mümtaz Soysal ile de görüşerek konuyla ilgili düşüncelerini almıştır. Mümtaz Soysal muhabirimize şunları söylemiştir:

«Anayasa Mahkemesi bu konuda daha önce de bir karar vermiştir. Yalnız, Anayasa Mahkemesinin bu konuyu her ele alışında ortaya çıkan kutuplaşmaya bu kez olanak verecek bir zemin hazırlamaktan kaçınmak gerekir. Şimdiye kadar öyle bir hava yaratıldı ki, Anayasa Mahkemesi bu maddelerin Anayasaya aykırılığına karar verirse komünizmden yana olacak, uygunluğunu söylerse faşizmden yana. Oysa, bu konu Türkiye'deki düşünce özgürlüğünü ve hukuk devletinin varlığını yakından ilgilendiren, bir çeşit siyasal kutuplaşmalara kurban edilmemesi gereken ciddi bir konudur. Bu bakımdan şimdi Anayasa Mahkemesini tarihsel sorumluluğu ile başbaşa bırakmak ve kararını şu ya da bu yönde etkileyebilecek demeçlerden sakınmak gerekir. Bu konuda yapabileceğimiz en iyi şey susmaktır.»

DİSK Genel Yönetim Kurulu Seçimler konusunda karar alamadan dağıldı

Baştarafı Sayfa 1'de

kan Abdullah Baştürk olmak üzere diğer üyeleri CHP'nin bugüne kadar DİSK'e, işçi sınıfına ve emekçi halka karşı olumsuz bir politika izlediğini, faşist hareket karşısında tavırsız kaldığını hatta daha da ileri giderek DİSK yöneticileri ve diğer demokratik örgüt yöneticilerinin tutuklanması ve bu örgütlerin bir kısmının kapatılmasına kadar işi vardırdığını söyleyerek CHP'nin desteklenmesinin yanlış olacağını belirtmişlerdir.

Bu iki ayrı görüş arasında uzlaşma sağlama girişimleri dört gün boyunca sonuçsuz kalmıştır. DİSK'in 14 Ekim'de seçime katılan sosyalist partileri, bağımsız devrimci adayları ve CHP listelerindeki ilerici, demokratları desteklemek üzere üyelerini serbest bırakması biçiminde özetlenen uzlaştırma önerisinin kabulü mümkün olmayınca, dört gün süren GYK toplantısının uzatılmasına ve 3 Ekim Çarşamba günü seçimler konusunda karar almak üzere tekrar toplanılmasına karar verilmiştir.

DİSK'e düşen görev

Baştarafı Sayfa 1'de

mik - demokratik mücadeleyi sürdürürken, toplumsal mücadelede esas belirleyici olan siyasal mücadelede de kendi sınıfsal ve zümresel çıkarları doğrultusunda doğru gördüklerinden yana ağırlık koymalıdır. Bu nedenle, bu örgütler, seçimlerde hangi siyasal tercihlere karşı, hangi siyasal alternatiflerden yana olduklarını belirlemelidirler. Faşistlerden ve işbirlikçilerinden oluşan MC'nin bir kez daha reddedilmesiyle yetinilmemeli, gericilikle ve hatta faşizm ile uzlaşan sosyal demokrasinin de desteklenmeyeceği açıkça belirtilmelidir. Buna karşılık, halkın ve demokrasi güçlerinin başlıca özlemlerinden birisi olan seçimlerde CHP'nin solunda kalan güçlerin işbirliğinin sağlanmasından yana bir siyasetin desteklenmesi gerçekleştirilmelidir.

Aydın Tekstil işçileri

Baştarafı Sayfa 1'de

lısı sarı sendikalar, patronlarla elbirliği içinde işçilerin ekonomik-demokratik mücadelesini durdurmak isterler. İşçiler, kendi hak ve çıkarlarını savunan sendikalara, ilerici sendikal hareketin büyük örgütü DİSK'e yöneldikleri zaman, patronlar ve sarı sendikalar, onların karşısına çeşitli güçlükler çıkartırlar. İşçi sınıfımız, bu engelleri ortadan kaldırmak için bütün işyerlerinde referandum uygulanmasını ve uygulamanın yasalaşmasını, işçilerin seçecekleri sendikanın gizli oy, açık sayımla belirlenmesini istiyor.

Bu talep, Aydın Tekstil Fabrikası'nda da gündeme geldi. Fabrikadaki 1500 işçi, daha önce yapılan irade beyanı ile Türk-İş'e bağlı Teksif sendikasına karşı, DİSK üyesi Tekstil'e «evet» demişti. İşçilerin 102 oy farkıyla belirledikleri bu sonuca, Teksif mahkeme kanalıyla itiraz etti. Eylül ayında yapılan duruşmada, DİSK avukatları referandum isteminde bulundu. Teksif avukatları buna yanaşmayınca, duruşma 5 ekim 1979'a ertelendi.

Yetki sorununun çok uzun zamandan beri çözümlenmemiş olması, işverenin işine geliyor ve işçiler çok düşük ücretlerle çalıştırılıyor. İşçilere verilen aylık ücret, ortalama 3-4 bin lira. İşçiler, işverenle elbirliği eden Teksif'in gerçek yüzünün ortaya çıktığını, hakların alınmasını geciktirdiğinin anlaşıldığını ve bu sarı sendikaya bir ders verme gününün geldiğini söylüyorlar. Tekstilin Şube Başkanı Osman Karapo, konuyla ilgili olarak şöyle diyor:

«İşçi arkadaşlarımız irade beyanı ile kararlarını ilân etmişlerdir. Sarı teksifçiler, yasal boşlukları kullanarak, yetkimizi geciktirmek için herşeyi yapıyorlar. İşçilerden yana olmadıkları her gün açığa çıkıyor. Biz işçi sınıfımıza ve onun iradesine saygılıyız. Teksif'i referanduma çağırıyorum. İşçi kardeşlerimizin sözleşme hakkını geciktirmeye kimsenin hakkı yoktur. Zafer işçi sınıfımızındır.»

Muğla'ya

Baştarafı Sayfa 1'de

diri SK Kağıt fabrikası önünde dağıtılırken, faşist eğilimli olan sendika başkanı, olay çıkartmak istediyse de muaffak olamadı.

Faşist saldırganların, bir türlü dikiş tutturamadıkları Muğla'da, MHP karanlık hesaplarını gerçekleştirmek için terörü sürdürürken, bölgeye 23 kişilik faşist vuruçu güç gönderildiği söyleniyor.

Elçi:

Baştarafı Sayfa 1'de

bunalımıyla karşı karşıya bırakmak istemeyen beş muhalefet üyesi parlementer, hükümetten desteklerini esirgemiyeceklerdir. Bu beş parlementerle varılan anlaşma ilkesinin muhalefetin isteyeceği güven oyuna katılmama, ya da güven oyu vermek şeklinde olacaktır» diyen elçi, AP'nin kuracağı hükümetin MHP tarafından destekleneceği yolundaki açıklama üzerine şunları söyledi: «MHP'nin dışarıdan destekleyeceği bir iktidarı hiçbir yurtsever parlementerin, desteklemesi sözkonusu olamaz. Zira, MHP hükümet dışında kalsa bile, bazı ödünler almak koşuluyla AP iktidarını destekleyecektir».

Bayındırlık bakanı Şerafettin Elçi, bir başka gazetecinin «CHP-MSP diyaloğu» konusundaki sorusunu da «MSP ile diyaloğ, CHP'nin en son başvuracağı çaredir» şeklinde cevapladı.

Diyarbakır

Baştarafı Sayfa 1'de

yon dönümü aşkın bulunan araziyi dağıtmamıştır. Türkiye'de olduğu gibi, ilimizde de nüfus patlaması olmuştur. Ne toprakta, ne de sanayide inkişaf olmadığına göre, işsizliğin had safhaya ulaşması nedeniyle köyden şehre göç etmek zorunluluğu doğmuştur.»

Böylece şehirde işsizliğe mahkûm olan kitlelerin çeşitli maceralara sürüklendiğini açıklayan Değer, daha sonra «Doğu'nun kaderi böyle başlamış, böyle gider. Daha ne zamana kadar devam edecektir, bilinmez. Öteden beri devlet, hazineye ait arazileri, bir türlü, zorba toprak sahiplerinin elinden almak gücüne, sahip olmamıştır,» dedi.

Şimdi de çay darlığı başladı

Zamanında alınmayan tedbirler yüzünden, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde çay sıkıntısının başgösterdiğini açıklayan yetkililer anbarlardaki stokların tamamen tükendiğini bildirdiler.

Bildirildiğine göre, İzmir kağıt ve karton fabrikalarında Çaykur için yapılmakta olan çay kutuları imalatının % 50 oranında düşmesi nedeniyle, Çaykur Genel Müdürlüğü bölgelerdeki tekel müdürlüklerine çay gönderememektedir.

Türkiye'nin öteki bölgelerinde de hissedilen çay darlığının şimdilik doğu ve güneydoğu bölgesini etkilediğini söyleyen yetkililer «Kutu ve naylon imalatında meydana gelen tıkanıklığın giderilmesi ile bölgedeki çay sıkıntısı giderilebilecektir.

BODUR

Baştarafı Sayfa 1'de

den pek çok insan işinden edilmiştir. Yapılan tüm çalışmalara rağmen Türk - İş'e bağlı bir sendikanın bile işyerine girmesine fırsat verilmemiş, işçiler gaddarca sömürülmüşlerdir. Bu sayede köşeyi dönen fabrika sahibi İbrahim Bodur, aynı yöntemlerle birçok fabrikanın sahibi ve giderek İstanbul Sanayi Odası Başkanı olmuştur.»

Bay Bodur'un fabrikasında baskılara rağmen bilinçlenmekte olan işçilerin çıkarılmaları sürüp gidiyor. Yani Bay Bodur'un «pek müslüman sermayedarlığı»nın gerisinde, işçilerin vahşice sömürülmesi gizli. Öyle vahşi bir sömürü ki bu, sendikal örgütlenme işçilere yasalarca verilmiş bir hak olduğu halde, bu hakkı uygulatmak isteyen işçiler, daha sendikanın «s» sini anmadan kapı dışarı ediliyorlar.

Bay Bodur'un işçi konutları girişimi, gerçekten işçilere mi, yoksa Bay Bodur'un yeni vurgunlar vurmasına mı yarayacak?.. Görünen köy kılavuz istemez...

TOPTAN EŞYA FİYAT ENDEKSİ
ÖNCEKİ YIL SONUNA GÖRE
AYLIK DEĞİŞMELER

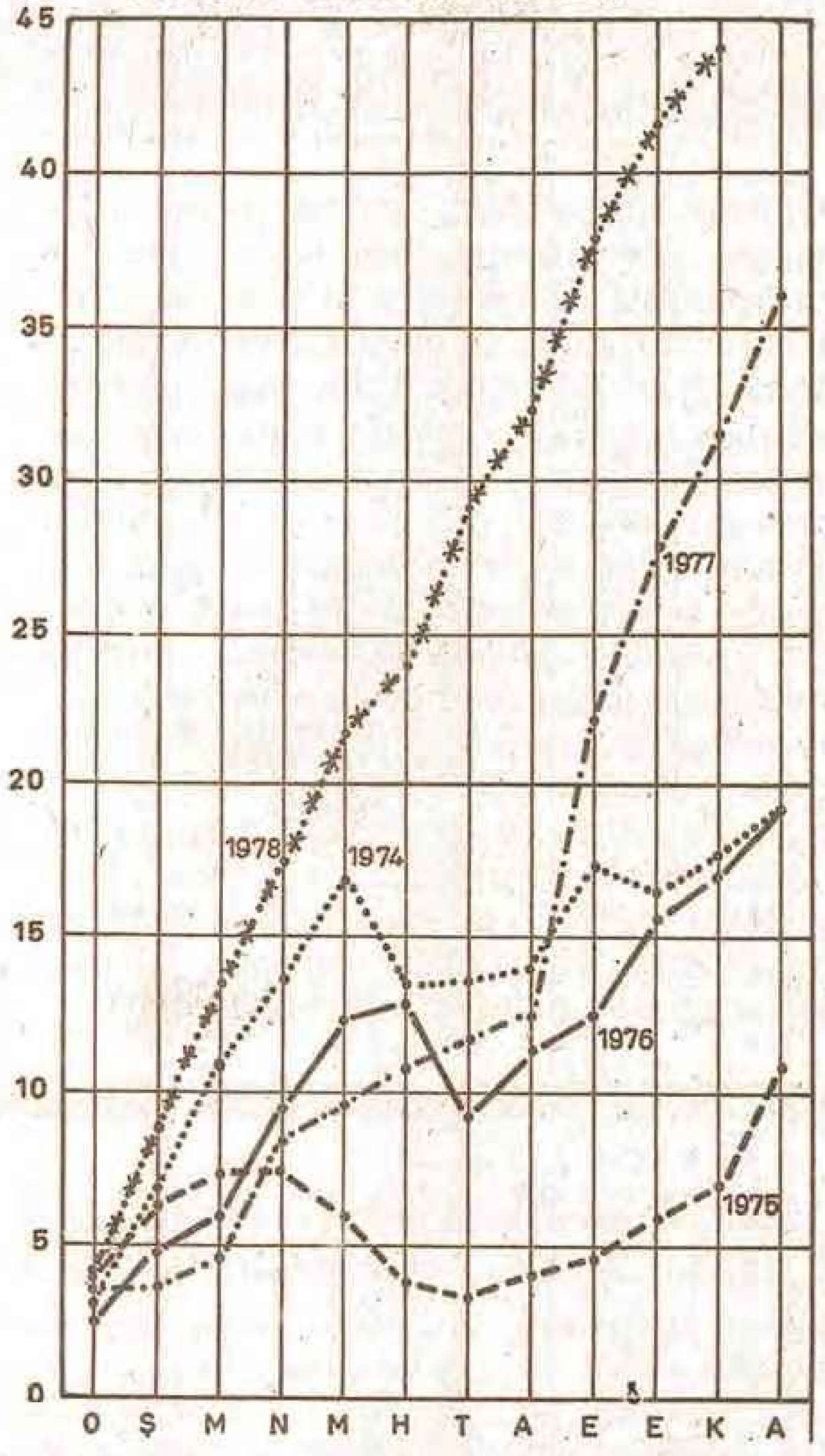

Sömürü ve zulüm 20 aydır amansızca işletildi

- **20 ayda katledilen TÖB-DER'li öğretmen sayısı 60'ı geçti**
- **«Sorunlarımızın çözümü için artık sadece sendika hakkımıza ve demokrasi güçlerine inanalım!»**

Eğitim emekçilerinin ve tüm çalışanların güç ve eylem birliği içinde yıllardır yürüttükleri mücadele, ekonomik-siyasi baskılar ve faşist saldırılar karşısında haklı, kitlesel ve demokratik bir temele dayanıyor. Özellikle CHP ağırlıklı hükümet döneminde, çalışanlar üzerindeki baskıların azalmayıp artmakta oluşu, bu haklılığı daha da güçlendirdi, mücadelenin boyutlarının genişlemesini ve yükselmesini getirdi.

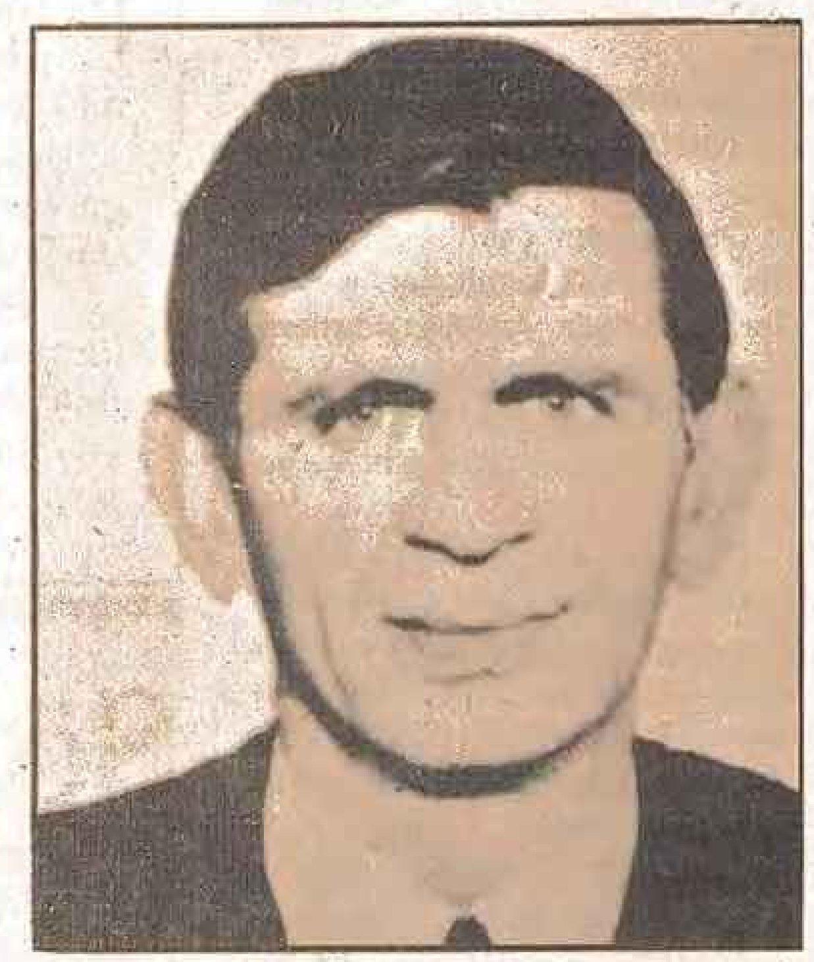

Sendikal haklardan yoksun bulunan çalışanlar içinde eğitim emekçilerinin nicel ve nitel olarak ağırlıklı bir yeri var. Nitekim öğretmenler, grevli toplu sözleşmeli sendikal hak mücadelesinde, baskı ve zulme karşı duralamak şöyle dursun, her gün daha ileri atıldılar. TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu, 15 Eylül günü Ankara'da yapılan şube başkanları toplantısında, eğitim emekçilerinin mücadelesinin haklılığını özetle şöyle açıklıyordu:

«Bugün ülkede, yönetenlere göre, Cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik bunalımı yaşanıyor. Bilimsel gerçekler ise, son 20 ayda tekelci sermayenin Cumhuriyet tarihinin en büyük kârlarını, vurgunlarını, soygunlarını yaptığını ortaya koyuyor. Bu dönemde «düzen değişmedi» ama, sömürü, soygun ve zulüm düzeni daha amansızca işletildi.

«İşte böylesine ağır koşullarda emeğin ve emekçilerin mücadelesini yürüten kişi ve kuruluşların tam bir dayanışma içinde bulunması gerekir. Kişisel-grupsal hesaplar bir yana konulmalıdır. Günümüzde emperyalizme, faşizme, şovenizme karşı mücadelede başarılı olabilmenin asgari koşulu, demokratik halk güçlerinin birlikteliğinden geçer. (...)

«Bu dönemde katledilen üye sayımız 60'ı geçti. Arkadaşlarımızın katillerinin büyük çoğunluğu, onlara okullarında, evlerinde, okul yollarında, dernek lokallerinde pusu kurdular... Katledilen bunca üyemiz karşısında, İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü'nde kürsüde ders verirken öldürülen üyemiz karşısında bile, Sayın Bakanın bir duyarlılığına tanık olmadık... Öğretmen ölüleri bile diğer öldürülenlerden ayrı tutuldu. (...)

«Yeni öğretim yılı başlarken, yeni bir disiplin yönetmeliğinin hazırlanmakta olduğunu basından öğreniyoruz. M.E. Bakanı Sayın Necdet Uğur, olaylara karışan öğrenci ve öğretmenlerin şiddetle cezalandırılacağını «müjdeliyor.» hemen söyleyelim ki, bu konuda ne yasalarda, ne yönetmeliklerde hiç bir boşluk yoktur. Yeni bir yönetmeliğin öğretmenleri ve öğrenci gençliği, daha çok baskı altında tutmak, zora dayanan bir eğitim yerleştirme anlayışından kaynaklandığını sanmaktayız. MC dönemlerinde işledikleri suçlarla çoktan meslekten çıkarılmayı hak edenlerin kılına dokunulmadığına göre, yapılan hazırlık, yeniden başlayan öğretmen kıyımına yasal kılıf hazırlama çabalarıdır. Faşist çevrelerin sistemli iftiralarına maruz kalan pek çok üyemiz, MC'ci bakanlık müfettişleri raporları ile sürdürülmektedirler. (...»

«Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde çalışan üyemiz yerli öğretmenler, örneğin, Bingöl, Bitlis, Ağrı, Diyarbakır'dan kitlesel olarak Ege ve İç Anadolu'ya sürülmekte. Bu kıyımlara yer yer iktidar partisinin yerel teşkilatlarından gelen tepkiler karşısında Sayın Bakanın «bu tâyinler beni aşmaktadır, durduramam» dediği söylenmektedir. Öte yandan Sinop, Giresun, Artvin, Rize, Adıyaman'dan benzer sürgünler yapılmaktadır. Sürgünlerde açık gerekçeler başka, gizli gerekçeler başkadır.

Eğitimin demokratikleşmesi, gerici faşist uygulamaların son bulması, tüm çalışanlara insanca yaşayacakları bir ücret düzeninin getirilmesi, eğitim emekçilerinin ve tüm çalışanların yıllardır talebi! Ama bu talepler, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklar kazanılmadan alınamıyacak... Fiyatların başdöndürücü bir hızla artması sürüyor... Haziran ayı itibariyle 1977-78 döneminde, %55, 1978-79 döneminde %59,5 artış oldu. Sadece 1979 yılının ilk altı ayı fiyat artış yüzdesi %30,2'yi buluyor. Maaş ve ücretler, hemen hemen yerinde saydı. Antidemokratik baskıların ve faşist saldırıların da başlıca hedefi olan emekçilerin haklılığını kanıtlamak için başka söze gerek var mı?

Seçimlere Doğru

Seçim toplantıları için başvuru süresi kısaltıldı

İstanbul (a.a.) — 1. Ordu ve sıkıyönetim komutanlığı basın ve halkla ilişkiler şube müdürlüğünün Cuma günü yaptığı açıklamaya göre, siyasi partilerin açık yerlerde yapacakları toplantıları ilçe seçim kurullarına başvurma ve kapalı yerlerde yapacakları toplantılar için sıkıyönetim komutanlığına bildirme süreleri bir haftadan üç güne indirildi.

Öte yandan açıklamada, siyasi partilerin, hoparlörle propaganda yapmakla veya propaganda amacıyla el ilanları veya diğer matbuayı dağıtmakla görevlendirecekleri kimselerin taşıyacakları kol bantlarının üzerinde parti görevlisi ibaresinin konulmasının kararlaştırıldığı yer alıyor.

TSİP, Aydın'da toplantılarını sürdürüyor

Nazilli (Gerçek) — 14 Ekim seçimleri ile ilgili olarak, TSİP Aydın il örgütünün düzenlediği kampanya sürmektedir. Köylerde yapılması planlanan toplantılardan ilki, Nazilli'nin Alamut köyü'nde yapıldı. Köy halkının büyük bir ilgi gösterdiği toplantıda ilk konuşmayı yapan TSİP Nazilli ilçe başkanı Kenan Yıldırım, «faşizmin engellenebilmesinin biricik yolunun anti-faşist halk cephesinin oluşmasından geçeceğini» vurguladı. Sosyal-demokrasinin sağa kayan politikasının mahküm edilmesi, birlikçi olmayan sosyalist ve sol guruplara ders verilmesi ve mevcut dağınıklığa biran önce son verilebilmesi için Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne oy verilmesini isteyen Aydın TSİP milletvekili adayı Şaban Demirkapı ise özetle şunları söyledi: «Artık, Türkiye'de işçiler, köylüler ve emekçiler üzerinde oynanan karanlık oyunlar açığa çıkmıştır. Yurdumuzun aydın geleceğinin sosyalizmde olduğu, iyice anlaşılmıştır.

Bu baskı ve sömürü düzenine son verecek olan demokratik halk iktidarının kurulabilmesi için, tüm köylüler işçi sınıfı ile birlikte, sosyalizm saflarında birleşmeli ve önümüzdeki seçimlerde burjuva partilerine ders vermelidirler».

Toplantıdan sonra bir açıklama yapan TSİP yöneticileri, gördükleri ilginin kendilerini çok sevindirdiğini ve diğer köylerde de toplantıların sürdürüleceğini açıkladı.

TSİP, Gönen'de toplantı düzenledi

25 Eylül 1979 Salı günü Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin merkezi olarak düzenlediği toplantılardan biri Gönen'de kahve toplantısı biçiminde yapıldı.

Toplantının yapıldığı kahveden dışarıya takılan hoparlörlerle halkın ilgisi daha da çok çekildi. Yapılan konuşmaları durup dinleyenlerin sayısı beş yüzün üzerindeydi.

Genel Merkez adına toplantıda Bursa il başkanı, GYK üyesi Nurettin Bayram konuştu. Nurettin Bayram konuşmasında; CHP'nin iki sene öncesi gibi artık umut olmadığını, köylünün taban fiyatının yüksek tutulduğunun ise bir aldatmaca, seçim yatırımı olduğunu belirtmiştir. Bunca olumsuzlukları gören emekçi halkımız, gerici partilere de dersini verecek, Sosyalist partiler arasında da birliği savunan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne yönelecekler ve oylarıyla destekleyip birliği hızlandıracaklardır. Bu arada CHP'nin seçim yatırımlarından birine daha deyinen Bayram; CHP oy alabilmek için yolunu yapmaya gitti, köyün halkı biz seçimlerde TSİP'i destekleyeceğiz dedikleri için CHP'liler yol yapımında kullanılan dozer vb. araçları geri çekmişler ve yolun yapımını durdurmuşlardır.

Onger, Denizmen'in gözaltına alınmasını kınadı

İstanbul (THA) — İstanbul Bağımsız Senatör Adayı Bakiye Onger, DİSK Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen'in gözaltına alınmasını kınayarak, derhal serbest bırakılmasını istedi.

Onger, Denizmen'in Ankara sıkıyönetim komutanlığınca gözaltına alınmasının, sendikal hak ve özgürlüklere karşı yöneltilen ağır bir darbe olduğunu kaydederek, şunları söyledi:

«500 bin işçinin toplu savaşım döneminde, bu arada binlerce banka emekçisinin toplu sözleşmeleri yaklaşırken ve Töbank emekçileri her türlü baskıya karşı sendika seçme özgürlüğü ve iş güvencesi için direnirken yaratılan bu olay, açıkça, işçi ve emekçilerin çıkarlarına karşı bir tutumun sonucudur.

Bank-Sen Genel Başkanı derhal serbest bırakılmalı, sendikal hak ve özgürlükler güvence altına alınmalıdır.»

Ecevit, Doğu gezisine 3 Ekim'de başlıyor

Ankara — Bugün, Konya'nın ilçelerinde seçim gezisini sürdürecek olan CHP Genel Başkanı Ecevit, Beyşehir, Seydişehir ve Karaman'da düzenlenecek toplantılara katıldıktan sonra Ankara'ya dönecektir.

Yapılan açıklamaya göre, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, 3 Ekim Çarşamba günü Doğu Anadolu'nun seçim yapılacak illerini kapsayan yeni bir geziye çıkacaktır. Çarşamba günü özel bir uçakla Erzurum'a gidecek olan Ecevit, buradan Erzincan'a geçecektir. Kars'a da gideceği bildirilen Bülent Ecevit, 4 Ekim Perşembe günü Ankara'ya dönecektir.

Öte yandan, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in Doğu Anadolu gezisi sürüyor. Demirel bugün Kars'ta bir konuşma yapacak. Süleyman Demirel, Ağrı ve Erzincan'daki toplantılara katıldıktan sonra, 1 ekim günü Ankara'ya dönecektir.

SEÇİM HUKUKU ②

Kimler Sandık Kurulu Üyesi olamaz:

İdare amirleri, zabıta amir ve memurları, askeri şahıslar, TBMM üyeleri ve adaylar ile 648 sayılı Siyasi Partiler Yasası'na göre siyasi partilere üye olamayacak kimseler sandık kurullarına seçilemez ve siyasi partilerce görevlendirilemezler.

Siyasi Parti Müşahitleri :

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun sandık başı işlemlerini takip etmek üzere partilerin ve bağımsız adayların müşahit görevlendirebileceklerini öngörmektedir. Siyasi partilerce görevlendirilecek bu PARTİ MÜŞAHİTLERİ, «sandıkların, kapalı oy verme yerinin ve sandık kurulunun yerleştiği yerin yüz metre mesafesi içinde bulunan çevreden ibaret olan yerde» yani SANDIK ALANINDA bulunmaya yetkilidirler.

Parti müşahitleri, siyasi partilerce tespit edilip görevlendirileceklerdir. Müşahit olmak için 648 sayılı siyasal partiler yasasına göre partiye üye olabilecek nitelikte bulunmak, 18 yaşını doldurmuş olmak ve kamu hizmetlerinden yasaklı bulunmamak gerekli ve yeterlidir. Gerek yasa gerekse Yüksek Seçim Kurulu kararları müşahitlerde «seçmen olma» şartı aramamaktadır.

Müşahitlerin Yetkileri :

— Siyasi parti ve bağımsız aday müşahitleri oy verme işlemi bitip, oyların sayım-döküm işlemi tamamlanıncaya dek sandık alanında bulunmaya yetkilidir. Sayım masası başında parti müşahitlerine de yer verilir. Ancak parti müşahitleri üçten fazla ise, sandık başkanınca kura çekilerek sandık başında kalacak üç parti müşahidi tespit edilir. Diğer müşahitler için sayım işlerini yakından takip edebilecekleri başka bir yer ayrılır.

— Müşahitler tespit ettikleri usulsuzlükler ve yasalara aykırı davranışlar nedeniyle sandık kurullarına ŞİKAYET'te bulunarak söz konusu usulsüzlüklerin ve yasaya aykırılıkların düzeltilmesini, önlenmesini istemek hakkına sahiptirler.

— Yine müşahitler sandık kurullarınca verilmiş herhangi bir kararın kanuna aykırı olması yüzünden kaldırılması veya kanuna uygun bir şekilde sokulması için ilçe seçim kuruluna İTİRAZ'da bulunabilirler.

Müşahitlerin yanında, sandık kurulu başkanınca istendiğinde gösterilecek müşahit olduğunu belirtir bir kimlik belgesi bulunmalıdır.

devamı var

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Ya Bizdeki?

Afrika'da bir imparator devrildi de, haberini gazetelerde zor gördük. Eskiden bir imparator devrilse yer yerinden oynar idi. Gerçi İran Şahı da imparator sayılırdı ve pek gürültüsüz devrilmedi. Ama orada devrilen, Şah'dan çok petrol kuleleri olduğu için bu denli fazla gürültü çıktı.

Neyse ki, yeni nesli ortaya çıkalı, imparatorların eski nesline pek itibar edilmiyor. Hatta eskileriyle alay edildiği bile oluyor. Bokassa da böyle biri. Yeni imparatorlar, ya da bizdeki Bokassa'lar, onun yamyamlığından ağızlarının suyu akarak sözettiler.

Halbuki revaçta olan artık yamyamlığın modern biçimleridir. Eski yamyam'lar çoğunlukla zaten «insanlaştılar». Bağımsızlıklarını kazandılar ve beyaz adamın sermayesinin başını yediler.

Yer yer Bokassa gibi müzelik olanları da var. Bunları da, sırf antika merakından ötürü, emperyalizmin kendisi ayakta tutar. Yine de nesli tükenmek üzeredir.

Ya modern Bokassa'lar ve hele de bizdekiler.

Örneğin: Bokassa'ya haksızlık etmemek kaydıyla Türkeş'i bu modern yamyam'lığın bizdeki temsilcisi olarak göstermek mümkün değil midir?

Benzerlikleri ve farklılıkları vardır elbette. Bu kadar olacak!

Bokassa insan eti yerdi. Kollarını ve bacaklarını kestikten sonra, gövdelerini midesine indirirdi. Haberin kendisi olmasa bile mantığı doğrudur. Bir sömürgede ya da yeni sömürgede insanların kol ve bacakları, balığın kılçıkları kadar kemiğe durmuştur.

Bizim Bokassa ise et yemez mezhebinden olmasa bile kanı daha çok sever. Günde on adet insan kanını allaha şükür doymaksızın içebilir. Kımız içme alışkanlığındandır bu.

Ne ki, Bokassa yediği insan etinden bayağı yarar görürdü. Yüzünde kan, soluğunda canlılık vardı. Günden güne iyiye gidiyordu. Başına bir «kaza» gelmese, yediği insanların ömürleri vücudunda birleşebilecekti.

Bizim Bokassamız ise, tersine, günden güne soluyor, zayıflıyor. Her içtiği insan kanı onu biraz daha sonuna yaklaştırıyor.

Bokassa sığınacak ülke arıyordu. Sonunda bulmuş galiba.

Ya bizimki...

Bu kadarcık fark olacak elbette!

GIDA-İŞ Genel Başkanı Demirhan Tuncay:

«İşçi sınıfımız uyanık ve kararlıdır»

Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Demirhan Tuncay, sendikalarının 32. kuruluş yıldönümü nedeniyle, sendika yönetici ve üyeleriyle basına bir açıklama yaparak, «tekelci sermayenin, bunalımın yükünü işçi ve emekçilere yükleyebileceği bir siyasal ortam yaratma gayretleri karşısında, işçi sınıfı ve tüm ilerici güçlerin, uyanık, kararlı olacağını» belirtti.

Açıklamada, 1947'de kurulan sendikanın o günlerden bugüne birçok deneylerden geçtiği, kahırlı bir mücadele yürüttüğü, sınıf uzlaşmacılığına karşı güçlü adımlar attığı, DİSK'in doğmasında aktif rol oynadığı anlatılarak, sermayenin gıda işkolunda uyguladığı lokavtlara değinildi. Şermayenin Ülker işçilerini 1947'den beri hedef aldığı belirtilen açıklamada, baskılar ve lokavt uygulamaları için de şöyle denildi:

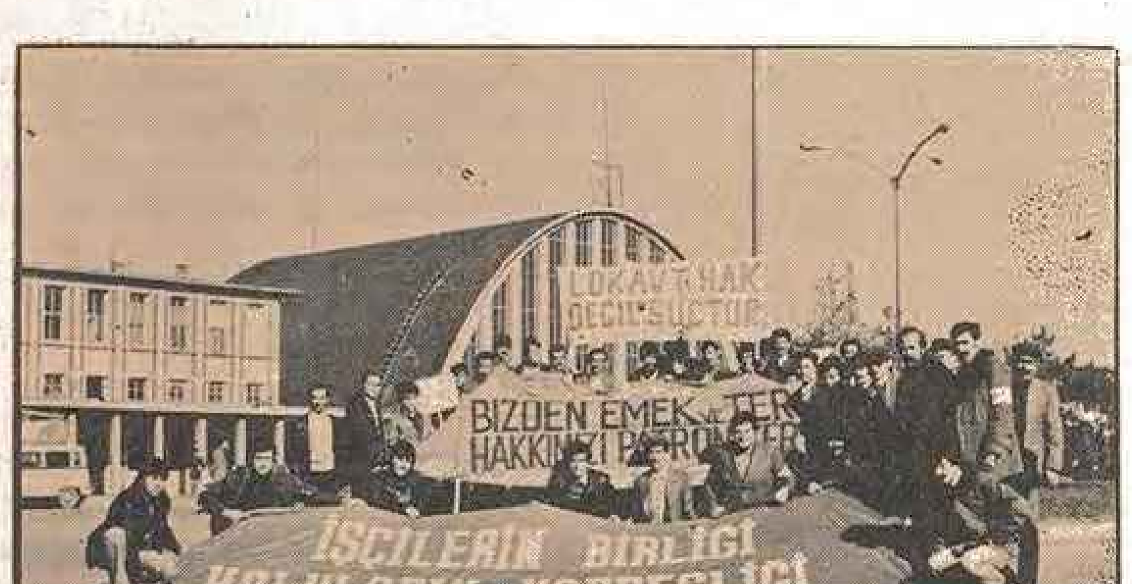

«1947'de sendikamızda örgütlenmesini engellemek için ülkemizde ilk defa Ülker'deki üyelerimize karşı panzer kullanıldı. Fakat bizleri, yiğit Ülker işçilerini yıldıramadılar, yıldıramıyacaklar!» İşten atma ve lokavtların bugün de sürdürüldüğüne de değinen Tuncay, şöyle dedi: «Daha bir yıl dolmadan Hacı Şakir'de, Un fabrikalarında, Apikoğlu ve Ülker'de üç bin üyemize karşı lokavt uygulaması yapılmıştır. Bugün Ülker ve un fabrikalarında iki bin üyemiz, bu insanlık dışı uygulamaya karşı yiğitçe direniyorlar, direnecekler! Daha dün, örgütlü olduğumuz Tekel işyerlerinde çalışan onbinlerce işçi, faşist saldırılara nasıl karşı konulabileceğini ve püskürtüleceğini bütün açıklığıyla gösterdi.»

HÜR CAM-İŞ: «Ülker işvereninin saldırıları kırılacaktır»

HÜR CAM-İŞ Genel Merkezi, Ülker işyerinde 1200 işçiyi açlığa mahkûm eden lokavt uygulaması ve BANK-SEN Genel Başkanı DENİZMEN'in gözaltına alınmasıyla ilgili olarak basına bir açıklama yaptı.

Açıklamada özetle şöyle denilmektedir:

«Yetki ve toplu sözleşme dönemine girildiği şu günlerde işçi sınıfı ve sendikalar üzerinde sermayenin baskıları yoğunlaşmaktadır. Ara rejim-kara rejim denilerek geniş emekçi kitlelerin muhalafeti boğulmak ve ülkemiz faşizm karanlığına sokulmak, demokrasi güçleri susturulmak isteniyor.

«Ülker işyerinde 1200 işçinin lokavt uygulamasıyla açlığa terkedilmesi emekçi halkımızın üzerinde oynanmaya çalışılan oyunların bir parçası görünümündedir. Yetki mücadelesinin sonuna yaklaşıldığından ve DİSK/GIDA-İŞ'in yetki alacağının kesinleşmesinden sonra işverenin insanlık suçu lokavta gitmesi oldukça düşündürücüdür.

«Öte yandan sendikamız Hür Cam-İş'in yetkili bulunduğu Tam-Cam işyeri işvereni, depolarını Ülker işverenine vererek Ülker işçilerinin haklı mücadelesini kırmayı amaçlamaktadır. Tam-Cam patronu da Ülker işvereninin insanlık düşmanı uygulamalarına ortak olmaktadır.»

Daha sonra, cam işçilerinin Ülker işçileriyle tam bir dayanışma içinde olacağı belirtilen açıklamada, «Ülker işvereninin planlı saldırıları kesinlikle kırılacaktır» denilmekte, BANK-SEN Genel Başkanı Denizmen'in gözaltına alınması kınanmakta ve olayın «sendikal özgürlüklerin ayaklar altına alınması anlamını taşıdığı» vurgulandı.

O'NUN HİKAYESİ

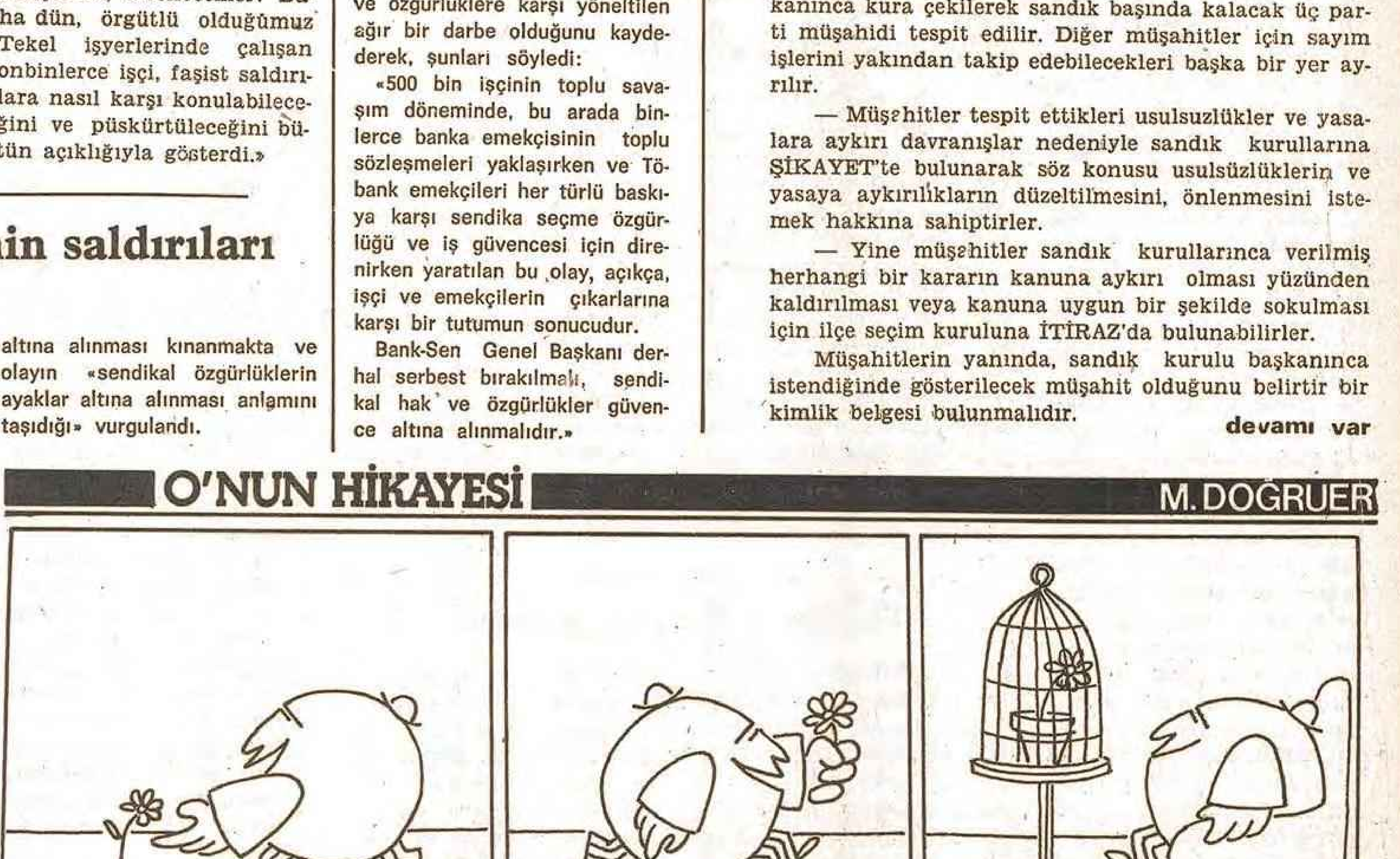M. DOĞRUER